Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

Қишлоқ ҲАҚИҚАТИ

1990 йил 4 октябрь
ПАЙШАНБА
№ 226 (5.019).

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг газетаси

1974 йил 1 январдан буён нашр этилади ◆ Душанбадан ташқари ҳар куни чиқади ◆ Баҳоси 3 тийин

ЖАДАЛ СУРЪАТ

Қўриқ Элликқалъа райони пахтакорлари жорий йилда 18 минг гектар майдонга ғўза экдилар. Давлат қабул пунктларига 41.800 тонна оқ олтин етказиб беришга қарор қилинган. Колхозлар ва совхозларда терим мавсуми зўр уюшқоқлик билан олиб борилаяпти. Районда кунига 3,5—4 фоиз миқдорида хом ашё тайёрланмоқда.

Хўжаликлар ўртасидаги мусобақада Оржоникидзе номли совхоз заршунослари илғорлар қаторида бормоқдалар. Меҳнат аҳли эрта баҳорда 1.130 гектар ерга чигит қадаб, бугунги кунда баракали ҳосил тўплади. Эл хирмонига 3.050 тонна сифатли дурдона ҳадя этиш мўлжалланган. Ҳозир бу ерда кунига беш фоиздан ошириб оқ олтин жўнатилаяпти. Давлат хўжалиги деҳқонлари 900 тонна уруғлик пахта топширишлари керак эди. Улар бу вазифани 1000 тонна қилиб бажардилар.

Қ. СЕИТОВ.

Ғалаба рапортлари

Риштон районидаги Куйбишев номли колхознинг 16-бригадасига қарашли С. Мирзаахмедов етакчилик қилаётган звено жамоаси хўжаликда биринчи бўлиб ғалаба рапортига имзо чекди. Звено аъзолари 9 гектар майдонда мўл ҳосил етиштириб, йиғим-теримни хўжаликда биринчи бўлиб бошлаган эдилар. Беш иш кунида пайкаллардан 28 тонна юқори навли пахта териб олинди. Ҳар гектар ердан олинган ҳосил 31 центнерга тўғри келди. Меҳнат ғалабасини қўлга киритишда Мақсудахон Эгамбердиева, Патила Тўхтасинова, Лола Қаҳҳорова, Хажалой Обидова каби дала чеварлари муносиб улуш қўшишди. Уларнинг ҳар бири кунига 180—200 килограммдан пахта териб, бригада хирмонига барака киритишаяпти. Звено далаларида ҳали ҳосил мўл: ҳар гектардан яна 5 центнердан ҳосил териб олиш мўлжалланаяпти.

* * *

Ўзбекистон районидаги «Қолгандарё» давлат хўжалигига қарашли «Меҳнатобод» бўлимининг Б. Баҳриддинов бошлиқ звеноси деҳқонлари районда биринчи бўлиб зафар маррасини эгаллашди. Биринчи теримдаёқ гектаридан 30 центнердан чўл дурдонаси йиғиштирилди. Чўлқуварлар ҳосилдорликни 35 центнерга етказиш учун тер тўкишаяпти.

Шу райондаги «Қўқон» давлат хўжалигининг ижарачиси Алимжон Норматов биринчи теримдаёқ гектаридан 36 центнердан ҳосил кўтарди. Ҳосилни Абдураҳмон Усмонов, Акрамжон Пўлатов зангори кемаларда теришди. Шунингдек, Эргашали Тошпўлатов, Ҳамиджон Темиров ва бошқа илғор ижарачи звенолар ҳам йиллик режаларини ошириб ўринлатишди.

Т. АҲМАДЖОНОВ.

«Жигули» кимга насиб этади?

СУВОРИЙЛАР МУСОБАҚАСИ

Ҳозир чинакамига меҳнат қиладиган давр. Хаёлга келган рақамни айтиб, шунча тонна пахта териб бераман дейиш эндиликда уят. Машинанинг иш қувватини, механизатор имкониятини ҳисобга олиб, режа тузиш бугуннинг энг тўғри талабидир. Бир пайтлардагидек мавсумда 800—1000 тонналик хирмон уяман дейиш ҳозир чўпчакка ўхшайди.

Совхозимиз раҳбарлари, мутахассислари биз — механизаторлар билан терим арафасида очиқ-ойдин суҳбат ўтказишди. Имконият хомчўт қилинди. Кўпчилик ҳамкасбларимиз, агар зангори кема тўхтовсиз юриб турса, пахта яхши очилган бўлса, мавсумда 140—150 тоннадан бемалол териш мумкин, деган фикрни айтишди. Бункердан 200 тонна дурдона тўкишга аҳд этганлар ҳам топилди.

Хуллас, давлат хўжалиги раҳбарлари ва мутахассислари шундай тўхтамга келишди: 150 тонна хирмон уйганга «Жигули» енгил автомашинаси берилади. Мабодо бешта ёки ундан зиёд механизатор шунча пахта терса, ҳаммасига айтилган мукофот тақдим этилади.

Хўжалигимизда 70 та зангори кема бор. Ҳар биримиз ўзимизга бириктилган агрегатни сифатли ремонтдан чиқардик, районда ўтказилган кўрикда биринчи ўринни олдик. Мавсум арафасида аниқ мақсадни белгиладик: машиналар билан мавжуд 3.228 гектар майдонда етиштирилган жами ҳосилнинг 80 фоизини саранжомлаб берамиз. Теримнинг дастлабки кунидан бошлаб ҳозиргача 850 дан зиёд киши далага чиқаяпти. Улар қанчалик самарали ишлашмасин, барибир суръатни ошириш қийин. 20 сентябрда машиналар оммавий суръатда ишга туширилгач, хирмонга барака кирди. Аввалига ҳар агрегат билан кунига ўртача 5 тоннадан ҳосил саранжомланди. Сўнгра кўрсаткич ошириб борилди. Ҳозир зангори кемаларнинг кунлик иш унуми 7—8 тоннани ташкил этаяпти. Муҳими, пахтани тўкмай тоза теришга эътибор қаратилмоқда.

Ҳар бир терим машинасига иккитадан арава бириктилган. Бири тайёрлов пунктига кетганда дурдона иккинчисига тўкилаверади. Шу тариқа вақтдан ютилади, ишда узилиш бўлмайди. Бугунги суръатдан кўнглимиз тўқ. Ҳар қайсимиз уйган хирмон 70—80 тоннадан ошди. Ҳали пайкалларда ҳосил шундоққина турибди. Мавсум охиригача шахсий ҳисобимизни 100 тоннадан оширишга ҳеч шубҳа йўқ.

Маъмурият, партия ва касаба уюшмаси ташкилотлари бизга зарур шароитни яратиб беришди. Шийпонлар мавсумбоп безатилган. Икки маҳал иссиқ овқат тайёрланаяпти. Маданий хизмат ҳам кўрсатилмоқда. Бунга жавобан ҳамкасбларимиз ҳозирги дақиқалар қадрига етиб, ғайрат билан ишлашаяпти. Машина терими — иш унуми деган гап онгимизга сингиб кетган. У ҳақиқий маънода энди юзага чиқаяпти. Агрегатлар бободеҳқон етиштирган бебаҳо бойликни нобуд қилмай йиғиштириб олишда беминнат хизмат қилаяпти. Совхозимизда кунига 5 фоиздан зиёд пахта тайёрланмоқда. Ҳадемай, зафар марралари эгалланишига ҳам ишончимиз комил.

С. УСАРОВ,
Б. БОЗОРОВ,
А. АШУРМАТОВ,
Қ. САТТОРОВ,
Бўз райониdаги «Партия XX съезди» давлат хўжалигининг механик-ҳайдовчилари.

«Ҳосилнинг асосий қисмини машиналар ёрдамида саранжомлаб берамиз!» — Беруний районидаги «Ленинизм» колхози механизаторларининг аҳди шундай. Хўжаликда бу йил 1.237 гектар майдонда оқ олтин етиштирилди. Давлатга 2.600 тонна хом ашё топшириш кўзланган. Айни пайтда 22 та зангори кема юқори унум билан ишлатилаяпти.

СУРАТДА: моҳир механик-ҳайдовчи Аширбой Худойберганов. У ҳамкасблари ўртасидаги мусобақада пешқадам.

Р. ЎТАМУРОДОВ олган сурат.

* * *

Тўрақўрғон районидаги Калинин номли колхоз пахтакорлари йиғим-теримни қизғин давом эттиришаяпти. Меҳнат аҳли бу йил ҳар қачонгидан мўл ҳосил тўплади. Мавсум мусобақасида Турғунбой Солиев бошлиқ бригада пешқадам. Бу аҳил жамоа мавжуд 102 гектар майдоннинг ҳар гектаридан камида 25 центнердан хирмон кўтаришга бел боғлаган. Кўпмингкилограммчи чеварлар айниқса ўзаро беллашувни қизитиб ишламоқдалар.

СУРАТЛАРДА: бригаданинг илғор теримчилари Ҳамида Жўраева ва Жўрахол Бозорова. Улар кунига 160—200 килограммдан дур теришмоқда.

Б. ХОЛМИРЗАЕВ олган суратлар.

ПАХТАЗОРДАН ХАБАРЛАР

МЕХАНИЗАТОРЛАР МУВАФФАҚИЯТИ

Қўриқ «Қолгандарё» совхозининг механизаторлари машиналарда пландан ташқари хом ашё топшира бошладилар. Улар мавсум бошланишидан анча илгари техникани тайёрлаб ва кучларни аниқ тақсимлаб, машинада пахта териш планини Фарғона вилоятида биринчи бўлиб уддаладилар — 2500 тонна пахта топширдилар.

Механик - ҳайдовчилардан Нўъмон Солиев, Ортиқ Сайфиддинов, Соҳиб Бойматов, Шомаҳмуд Абдуллаев мавсум бошидан буён 100—120 тоннадан пахта териб, меҳнат муваффақиятига салмоқли ҳисса қўшдилар.

ДОВОН ОШИБ

Фарғона вилоятининг «Коммунизм» совхозидан Алижон Турдалиев бошлиқ бригада пахтакорлари машиналарни далаларга олиб чиқишга шошилмадилар. Уларни бунга ҳеч ким мажбур ҳам қилмади. Бригада аъзолари ғўзаларнинг қийғос очилишини кутиб, техникани ишга солдилар ва унинг ёрдамида атиги бир неча кун ичида ҳосилнинг 90 фоизини териб олдилар. Ана шу муваффақият учун бригада бошлиғи «Москвич» автомашинаси билан мукофотланди.

Механизаторлардан Ином Қосимов, Шокирали Пиллаев, Аъзам Ҳожиалиевнинг меҳнатда юксак унумдорликка эришганликлари ҳисобига хўжалик Фрунзе депарасида биринчи бўлиб машинада пахта териш планини бажарди. Механизаторлар 130—150 тоннадан пахта териб беришди. Пахта далаларининг ҳаммаси топшириб қўйилган ижарачилар ҳам мамнун: механизаторларнинг ёрдами четдан таклиф этилган теримчиларга нисбатан анча арзонга тушмоқда.

АРМИЯДАГИ ЧИНИҚИШ ЁРДАМ БЕРДИ

Қашқадарё вилоятининг «Гулбоғ» совхозидан Нарзи Умарова бошлиқ бригада ижарачиларига Афғонистонда хизмат қилган собиқ жангчи Мамадиёр Ҳаққулов 50 гектар майдондаги пахтани машина ёрдамида териб, йиллик топшириқни бажарганлиги тўғрисида хабар берди. Биринчи теримдаёқ ҳар гектар ердан 20 центнер ҳосил олинди.

— Ҳатто хўжаликнинг тажрибали механизаторлари ҳам Мамадиёрнинг маҳоратига ҳавас қилишди. Ҳолбуки, «жангчи» «зангори кема»да биринчи марта ишламоқда.

— Ҳамма ишни виждонан бажаришдек армияда ҳосил қилинган кўникма ёрдам берди,—дейди Мамадиёр. — Техникага эса армияга кетмасимдан олдин ҳам қизиқардим — шу бригаданинг ўзида тракторчи бўлиб ишлаганман. Ҳозир ҳам яхши кайфиятда меҳнат қилаяпман, чунки моддий омил бор: бир ой ичида минг сўм ишлаб топдим.

Бу ерда армиядан сўнг қадрдон совхозига қайтиб келган ана шундай қобилиятли ва меҳнатсевар йигитлар кўп. Улар теримда юксак суръатни қўлдан бой бермаяптилар.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ КЕНГАШИ РАЁСАТИДА

2 октябрь куни Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Раёсатининг мажлиси бўлди. Мажлисда ўн иккинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши учинчи сессиясини чақириш муддати ва сессия муҳокамасига тақдим этиладиган масалалар белгиланди.

Раёсат мажлисида Ўзбекистон ССР Президенти И. А. Каримов иштирок этди.

Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Раисининг қарори

Ўзбекистон ССР Олий Кенгашини чақириш тўғрисида

Ўн иккинчи чақириқ Ўзбекистон Совет Социалистик Жумҳурияти Олий Кенгашининг учинчи сессияси 1990 йил 29 октябрь куни чақирилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг Раиси
М. ИБРОҲИМОВ.

* * *

Ўн иккинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши учинчи сессиясининг муҳокамасига қуйидаги масалаларни киритиш назарда тутилади:

1. Ўзбекистон ССРнинг бозор иқтисодиётига ўтиш дастури тўғрисида.
2. Ўзбекистон ССРни 1991 йилда иқтисодий ва ижтимоий ривожлантириш давлат плани тўғрисида ҳамда Ўзбекистон ССРни 1990 йилда иқтисодий ва ижтимоий ривожлантириш давлат плани қандай бажарилаётгани ҳақида.
3. Ўзбекистон ССРнинг 1991 йилги давлат бюджети ҳақида ва Ўзбекистон ССРнинг 1989 йилги давлат бюджетининг ижроси тўғрисида.
4. Ўзбекистон ССРда Мулкчилик тўғрисидаги Қонун лойиҳаси ҳақида. (Иккинчи муҳокамаси).
5. Ўзбекистон ССРда Маҳаллий ўзини ўзи бошқариш ва халқ депутатлари маҳаллий Советлари ҳақидаги Қонун лойиҳаси тўғрисида.
6. Ўзбекистон ССРда Кордонлик тўғрисидаги Қонун лойиҳаси ҳақида.
7. «Ўзбекистон ССР Фуқаролиги тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси ҳақида.
8. Ўзбекистон ССР Конституцияси (Асосий Қонуни)га қўшимча ва ўзгартишлар киритиш тўғрисида.
9. Ўзбекистон ССР Прокурорини тайинлаш ҳақида.
10. «Ўзбекистон ССР Вазирлар Кенгаши ҳақида»ги Қонун лойиҳаси тўғрисида.
11. «Савдодаги суиистеъмоллар ва чайқовчилик учун масъулиятни кучайтириш тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР Қонунининг лойиҳаси ҳақида. (Иккинчи муҳокамаси).
12. Ўзбекистон ССРда милиция ходимларининг шани ва қадр-қимматини ҳимоя қилиш ҳақида.
13. Ўзбекистон ССР Ҳарбий комиссариати ҳақидаги низом лойиҳаси тўғрисида.
14. Ўзбекистон ССР Халқ назорати комитетининг таркиби ҳақида.
15. Ўзбекистон ССР халқ депутатларига сайловчилардан тушган хоҳиш-талабларни бажаришга оид тадбирлар режаси ҳақида.
16. Ўзбекистон ССР Президентининг фармонларини тасдиқлаш тўғрисида.

Таҳририятга хат

КОРХОНА ҲИСОБИДАН

Куни кеча рўзномамиз таҳририятига қуйидаги мазмунда мактуб келди: «Шу кунларда муштарийлар ҳар йилгидан ўзгачароқ ҳолатда матбуот нашрларини кўздан кечиришаяпти. Бунинг боиси, биринчидан, жамиятимизда рўй бераётган туб ўзгаришларга қизиқиш бўлса, иккинчи томондан рўзнома ва ойномаларга обуна баҳоси ошганлигидир. Бу бизнинг ишчиларимизга ҳам ўз таъсирини ўтказмоқда.

Фабрикамиз қишлоқда жойлашган. Жамоамиз меҳнат аҳлининг аксариятини қишлоқ муаммолари, турмуш шароитини яхшилаш ва фаровонликни ошириш ниҳоятда қизиқтиради. Шунинг учун матбуот саҳифаларидан ана шундай мазмундаги мақолаларни кўпроқ қидирамиз.

Йигирувчиларимиз иложи борича кўпроқ нарсани ёритадиган — турмушнинг оддий воқеаларидан дунё янгиликларигача бўлган — жамики нарсани қамраб оладиган нашрни ёқтирадилар. «Қишлоқ ҳақиқати» рўзномаси ана шулар сирасидан. Ишчилар унинг ҳар бир сонини синчиклаб ўқиб чиқишади. Фабрика маъмурияти ва партия ташкилоти яқинда йиғилиш ўтказиб, ишлаб чиқариш илғорлари ҳамда меҳнат мўйсафидларидан 20 нафарини «Қишлоқ ҳақиқати»га корхона ҳисобидан обуна қилишга қарор берди.

Олтиариқ экспериментал жунйигирув фабрикаси бошланғич партия ташкилотининг котиби

Т. ҒАФФОРОВ».

Биз корхона раҳбариятининг бундай ҳимматидан мамнунмиз. Уларга миннатдорчилик билдирамиз. Ўйлаймизки, жумҳуриятимизнинг бошқа жойларида ҳам рўзномамизга шундай эътибор кўрсатилади.

Ташвишли хабар

ТЕЖАБ ҚОЛИШДИ...

Гулистон районидаги Крупская номли колхозда пахта теримида яхши кўрсаткичларга эришилаяпти, деб бўлмайди. Бир қарашда бу ерда юқори суръатлар билан ишлаш учун ҳамма нарса етарлидек кўринади — теримчилар ҳам истаганча топилади, машиналар ҳам, механизаторлар ҳам етарли.

Лекин... агар қўшни хўжаликларда теримчилар пахтазорларга отилиб чиқаётган бўлса, бу ерда далаларда ишлаётганлар бармоқ билан санарли. Нима учун? Колхозчиларнинг айтишича, қўшни хўжаликларда мўлжаллангандек ҳақ тўлашаётган бўлса, бу ерда эса ажиб ишлар қилишаяпти...

Жумҳурият Министрлар Кенгашининг «Колхозчилар ва совхоз ишчиларининг 1990 йил пахта ҳосилини сифатли ва ўз вақтида териб олишдан моддий манфаатдорлигини ошириш чоралари тўғрисида»ги аниқ ва лўнда қарори бўлгандан кейин бундай қилишнинг нима кераги бор, ахир. Унда ҳамма нарса жуда аниқ ёзиб қўйилган. Қарорда пахта харид нархларига қўшимча тарзда олинадиган устама маблағлардан фойдаланиш ҳисобига, теримчилар иш ҳақи кондицион вазндаги бир килограмм пахта учун 25 тийин, машинада терилган бир тонна пахта учун 10 сўм қилиб белгилансин дейилган.

Бу қарор ҳамма жойда бажарилмоқда. Лекин у Крупская номли колхоз раҳбарларига ёқмаган чоғи. Ҳақ тўлашнинг бундай системаси уларга ҳаддан ортиқ исрофгарчилик бўлиб кўринибди. Бу ерда мавсум бошланиши арафасида колхозчиларни тўплаб, улар билан оғзаки «битим» тузишди: агар кунига камида 50 килограмм пахта терсанг, унда ўзингга тўланиши керак бўлган ойлик авансни оласан. Ана шу эллик килодан ошириб терган ҳар бир килограмм пахтанг учун эса 25 тийиндан тўланади. Башарти, кунлик нормани бажармасанг, унда аванс ҳам олмайсан.

Жалб этилган теримчиларга эса, улар кунлик нормани бажармаган тақдирда бир килограмм пахта учун фақат 8 тийиндан 13 тийингача пул тўлашга қарор қилинди.

Қойил, тежамкорликни ҳақиқатан ҳам жуда ўрнига қўйишибди... одат бўлиб қолган-да — бугун бир тийин тежашади, эртага эса минг тийин йўқотишади. Чунки мансабдорларимиз, улар қаерда ишлашидан қатъий назар, ўз бюрократик мезонлари билан яшашмоқда — асосийси шу дақиқада тежалган маблағ тўғрисида ҳисобот бериш. Эртага нима бўлиши эса — бизнинг ишимиз эмас. Эртага биз, эҳтимол, бошқа жойга ўтиб кетармиз. Ана шундан кейин одамлар пахта майдонларига истар-истамас чиқаётганликларидан ажабланиб бўлармиди?

Афтидан, хўжаликнинг «уддабурон» раҳбарлари (бошқарув раиси А. Қудратов) теримчиларга кам ҳақ тўлабгина қолмай, шу билан бирга колхозни қўшимча даромадлардан маҳрум этаётганликларини англаб етишмаяпти шекилли. Чунки терим суръатларининг сусайиши ёғингарчиликлар бошланиши биланоқ (ёмғирли кунлар эса яқинлашиб қолди) пахта сифати ёмонлашиши туфайли муқаррар равишда жуда катта зарар келтиради.

Г. ОГОРОДОВ,
ЎзТАГ мухбири.

ДЕЛЕГАЦИЯЛАР УЧРАШУВИ

2 октябрь куни Кремлда Совет Иттифоқи ва Литва делегацияларининг маслаҳат учрашуви бўлди. Учрашув икки томонлама расмий музокаралар ўтказишга тайёргарлик кўриш билан боғлиқ масалаларни муҳокама қилиш учун СССР Президенти фармонига ва Литва жумҳурияти Олий Кенгашининг қарорига мувофиқ белгиланган эди. Совет Иттифоқи делегациясига СССР Вазирлар Кенгашининг раиси Н. И. Рижков, Литва делегациясига Литва жумҳурияти Олий Кенгашининг раиси В. Ландсбергис бошчилик қилдилар.

Тўрт соат давом этган суҳбат чоғида бўлажак музокараларнинг иш тартиби ва кўриб чиқиладиган муаммолар хусусида фикрлашиб олинди.

Ана шу масалаларни аниқ-равшан тарзда ишлаб чиқиш учун СССР Вазирлар Кенгаши раисининг ўринбосари В. Х. Догужиев ва Литва бош вазирининг ўринбосари Р. Озолас бошчилигида биргаликдаги қўшма ишчи гуруҳини тузиш тўғрисида келишиб олинди. Бу гуруҳ икки ҳафта ичида тегишли таклифларни тайёрлайди.

Делегациялар 1991 йилда икки томонлама савдо-иқтисодий ўзаро муносабатларга доир ишларни давом эттириш хусусида аҳдлашувга эришдилар.

Мутахассислар гуруҳига Литвада истиқомат қилаётган Улуғ Ватан уруши қатнашчиларининг пенсия таъминоти масалаларини, шунингдек фуқароларнинг ижтимоий таъминотига доир бошқа масалаларни амалий, шу жумладан молиявий жиҳатдан шошилинч тарзда ҳал этиш тўғрисида таклифлар тайёрлаш топширилди.

Музокараларга тайёргарлик чоғида аҳоли турли гуруҳларининг фикрларини ҳисобга олиш шакллари муҳокама қилинади.

Қўшма ишчи гуруҳнинг муаммолар, иш тартиби, шунингдек бундан кейинги иш жадвали ҳамда расмий музокараларнинг бошланиш пайти хусусидаги таклифларини делегациялар ўзларининг навбатдаги учрашувида кўриб чиқишни мўлжалламоқдалар.

Учрашув амалий вазиятда ўтди ва иккала делегациянинг фикрича фойдали бўлди.

(ТАСС).

Жалил ота Алимовни Жалолқудуқ районидаги «Ғалабанинг 30 йиллиги» жамоа хўжалигида ҳамма ҳурмат қилади. Бу бежиз эмас. Отахон узоқ йиллар шу хўжаликка раҳбар бўлди, бригадани бошқарди. Ҳозир эса кексалик гаштини сурмоқда. Айни пайтда қадрдон колхозининг ютуқ ва муаммолари билан доимо қизиқиб туради. Каттаю-кичик унинг ҳузурида бўлиб, маслаҳат ва йўл-йўриқлар олади. Яқинда Ж. Алимов ушбу хўжаликка аъзо бўлганига 63 йил тўлди.

СУРАТДА: Ленин ордени соҳиби, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси Жалил ота Алимов токзорда.

Т. ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

КУН ТАРТИБИДА — ОРОЛ ДЕНГИЗИ МУАММОСИ

«Орол танглиги: вужудга келиш сабаблари ва ҳал этиш йўллари» — 2 октябрь куни Нукусда очилган халқаро анжуман шундай номланди. Бу анжуман БМТнинг атроф муҳитни муҳофаза қилиш дастури — ЮНЕП доирасида ташкил этилди. «Орол» илмий-тадқиқот мувофиқлаштириш маркази билан СССР Фанлар академиясининг география илмгоҳи уни ўтказиш ташаббускорлари бўлишди.

Қорақалпоғистон пойтахтига совет олимларидан ташқари 14 мамлакатдан сув ресурсларидан фойдаланиш мутахассислари, экологлар, географлар, зоологлар, социологлар келди. Илмий анжуман ишини чет эл ва Ватанимиздаги оммавий ахборот воситалари вакилларининг катта гуруҳи ёритмоқда.

Беш кун давом этадиган анжуман иштирокчилари Орол денгизида бўладилар, мухтор жумҳуриятнинг Мўйноқ, Чимбой ва Тахтакўпир районларига борадилар.

ЎзТАГ мухбирлари анжуман иштирокчиларидан бири — ақшлик гидрогеолог олим доктор Ф. Миклин билан суҳбатлашишди.

— Жаноб Миклин, ЮНЕП илгари ҳам Орол муаммосига ўхшаш масала билан шуғулланганми?

— Орол муаммоси экология фожиасининг миқёслари билан ноёбдир — чунки бу танглик бир ярим миллион квадрат километрдан кўпроқ майдонни қамраб олган. Мана шунинг учун ҳам тўққиз ой муқаддам Найробида ЮНЕП билан СССР ўртасида битим имзоланди.

Чад кўли муаммосини ЮНЕП шуғулланган масалалар орасида шунга ўхшаш муаммо дейишим мумкин. Лекин у ерда ҳамма нарса анча жўнроқ: кўламлар кичикроқ, қолаверса кўл яқинида яшайдиган аҳоли ҳам Оролбўйидагичалик кўп эмас.

— Орол муаммосига сизнинг нуқтаи-назарингиз қандай?

— Мен буни кўп қиррали муаммо деб ҳисоблайман: у маҳаллий аҳоли саломатлигини муҳофаза этишни, минтақада сув ресурсларидан фойдаланишни, денгиз тубининг саҳрога айланиши оқибатларини ўз ичига олади. Менимча, сув ресурсларидан ҳозиргидек фойдаланиш орқали Оролни аввалги даражада тўлдириб бўлмаса керак. Фақат сув запасларини тежаш истиқболларидан умид қилиш мумкин бўлади, холос. Бунинг учун, назаримда, суғориладиган деҳқончилик, умуман сувдан фойдаланиш самарадорлигини ошириш зарур. Лекин, менимча, ишлаб чиқариш соҳасини ўзгартириш, унинг йўналишини қишлоқ хўжалигидан саноат томон буриш орқалигина бу муаммони узил-кесил ҳал этиш мумкин бўлади. Аввало пахта экиладиган майдонларни кескин қисқартиришни мақсадга мувофиқ, деб ҳисоблайман.

— Анжуман бошлангунига қадар минтақада мутахассислар гуруҳи ишлади, улар орасида сиз ҳам бор эдингиз. Қандай материал тўплашга муваффақ бўлинди?

— Биз кўпгина олимларнинг, норасмий ташкилотлар вакилларининг фикрини билиш имконига эга бўлдик. Ҳозир Орол танглигининг умумий манзарасини белгилаш, денгизни қутқариш юзасидан илмий тавсиялар тайёрлаш учун анчагина маълумотлар бор.

В. ЛУЦЕНКО,
В. ТРОИЦКИЙ,
ЎзТАГ мухбирлари.

«ИХТИРО» ЁРДАМ БЕРАДИ

Наманган вилоятида номига табиатни муҳофаза қилиш идораларидан атроф муҳитни булғаётгани хусусида ёзма буйруқ келмаган бирон бир саноат корхонаси қолмаган бўлса керак. Уни қандай бажариш керак? Бунинг устига вақт жуда қисқа. Эндиликда бу масалани ҳал қилиш устида корхона раҳбарларининг бош қотиришига тўғри келмайди. Вилоят «Водоканал» ишлаб чиқариш бошқармаси негизида ташкил этилган «Ихтиро» ёшлар илмий-техника ижодиёти марказининг ходимлари ишлаб чиқарувчиларга ёрдамга келдилар.

Марказ ўз фаолиятини тозалаш иншоотлари лойиҳаларини ишлаб чиқишдан бошлади. Бундай техник ҳужжатлар Наманган ёғ-экстракция ва Тўрақўрғон трактор ремонт заводлари учун тайёрланган эди. Бироқ лойиҳани ишлаб чиқиш ишнинг бошланиши холос, дейишяпти ихтирочилар. Энг муҳими, уни амалда рўёбга чиқаришдир. Бу борада ҳам «Ихтиро» ишлаб чиқарувчиларга ёрдамга келди. Чунончи, Наманган ёғ заводида ускуналарни монтаж қилиш тугалланмоқда. Уни ишга тушириш, оқова сувларни тўла тозалаш билан бирга ундан ажратиб олинган моддалардан самарали фойдаланишга ҳам имкон беради.

Марказ саноат ва ижтимоий-маиший масканларда жойлашган сув таъминоти ва канализация иншоотлари экология жиҳатдан қанчалик тозалигини текширувдан ўтказишни ҳам зиммасига олди. Марказ ходимлари айни вақтда Наманганни сув билан таъминлайдиган энг йирик ерости манбаини санитария жиҳатдан муҳофаза қилиш зонасини аниқлаш ишлари билан шуғулланаяптилар. Бу ва шунга ўхшаш бошқа ишлар тез орада «Ихтиро» жамоасига вилоятнинг экология аҳволи тўғрисидаги маълумотлар умумий банкини вужудга келтириш имконини беради.

ПАХТАКОРГА ЭЪТИБОР ШУМИ?

«ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ» ВА ФАРҒОНА ВИЛОЯТ «КОММУНА» ГАЗЕТАЛАРИ РЕЙДИ

Жумҳурият рўзномаларининг биринчи саҳифаларида оқ олтин карвонларига оқ йўл тиланди. Қизғин терим палласида қўли қадоқ пахтакорлар белини боғлаб, эзгу ният билан пайкаллар оралашаяпти.

Айни кунларда жамоа хўжаликларида дала меҳнаткашларига қандай ғамхўрлик кўрсатилаётганлигини кўриш мақсадида Қува районига йўл олдик. Ноҳияда бу йил оқ олтин мавсумига ҳар йилгидан пухта тайёргарлик кўрилди. Аҳли меҳнат съездлар йилида 36 минг 700 тонна оқ олтин териб олиш йўлида фидокорлик кўрсатаяпти. Аксарият хўжалик раҳбарлари бутун диққат-эътиборини далада ишлаётганларга ҳар томонлама ғамхўрлик кўрсатишга, уларнинг яхши дам олишлари учун зарур шарт-шароит яратиб беришга қаратганлар. Бу борада «Социализм», Охунбобоев номли жамоа хўжаликларида амалга оширилаётган ишлар мақтовга лойиқ. Лекин барча хўжаликларда ҳам иш кўнгилдагидек ташкил этилган, деб бўлмайди.

Алишер Навоий номли колхознинг Рўзматжон Юсупов бошлиқ 7-бригадасида эрта тонгдан кун ботгунга қадар меҳнат қилаётган аёлларнинг болаларига эътибор йўқ. Бу ерда 24 нафар кичик ёшдаги бола шундоқ ерда, яланг оёқ юришибди. Шийпон олдидаги катта хирмонда пахта қуритилаяпти. Дала қозони ҳам хирмонга яқин жойда. Шийпон талабга мос қурилган бўлса-да, унинг ичи, атрофи ифлос. Бригада етакчиси Р. Юсупов ва норасидаларга қаровчи аёл Ҳанифа Тўхтабоевадан сўрадик:

— Болаларга бир маҳал сутли овқат бераяпмиз, — деди бригадир.

— Тушдан кейин-чи?

Бу саволимизга боғча опа Ҳ. Тўхтабоева катталар учун тайёрланган макаронли шўрвадан берилаётганини айтди. Маълум бўлишича, катталар учун бригада ҳисобидан таом тайёрланар экан. Қозонда сув ва макарон.

Акбаробод табобат пункти мудири Абдуллажон Ҳомидов бу ерда ҳеч қандай иш қилинмаганини, тозаликка эътибор берилмаганини тан олиб, ишни ўнглаймиз, дейишдан нарига ўтолмади. У болаларни, ошпазларни назоратдан ўтказмаган.

11-бригадада аҳвол бундан ҳам ёмон. Дала шийпони мавсумга тайёрланмаган. Бир хонада каравотлар, тўшаклар, шолчалар қалашиб ётибди. Китоб жавонига ювуқсиз идишлар қўйилган. Хона ичи чанг ва ифлос. Бригадага табобат ходимлари келишмаган. Дала шийпонига етиб борганимизда 20 чоғли қиз-жувон терим этаклари устида овқатланишиб ўтиришарди. Улардан қандай таомлар тайёрлаб берилаётганини сўрадик. Теримчилар «макарон-да» деб жавоб беришди.

— Гўшт борми?

— Гўшт қаёқда!

Хўжалик партия комитети котиби У. Жумабоев «ташкил қилаяпмиз», «йўлга қўямиз», деган гаплардан нари ўтолмади. «Нега хўжаликдаги аҳвол ёмон?» деган саволимизга у шундай жавоб берди:

— Ҳамма нарса бор. Фақат ишларни уюштириш керак. 11 та бригада пахтакорларини далага автомашиналарда олиб бориш лозим. Бироқ ёнилғи тақчиллиги бунга имкон бермаяпти. Тез кунда ҳамма ишни йўлга қўйиб оламиз. Озиқ-овқат масаласига келсак, ҳар бир бригада ўз даромади эвазига иссиқ овқатни ташкил этишини келишиб олганмиз.

Жамоа хўжалигига қарашли 10-, 13-бригадаларда ҳам меҳнаткашларга яратилган шароит шу куннинг талабига мутлақо жавоб бермайди.

Колхозда 1.332 гектар ерга пахта экилган. Давлатга 3.446 тонна оқ олтин сотишмоқчи.

Хўжаликда пахта терими яхши йўлга қўйилмаган. Дала шийпонларидаги сиёсий-маданий ишлар ўлдажўлда. Бошланғич партия комитети котиби У. Жумабоев ва раис муовини Р. Деҳқоновалар эса 7- ва 4-бригадаларга вакил этиб бириктириб қўйилган.

Ноҳиядаги К. Маркс жамоа хўжалиги томон йўл олдик. Пахтакорлар 560 гектар майдонда мўл ҳосил етиштиришди. Уларнинг мақсади — ҳар гектар ердан 28 центнердан оқ олтин олиш. Теримга 530 киши жалб этилган. Теримчиларнинг 80 фоизини аёллар ташкил этади. Хўш, уларга қандай шароит яратиб берилган?

Қаҳрамон Бозоров бошлиқ бригадада бўлганимизда ишни ташкил этишдаги камчиликларни кўриб, кўнглимиз хира тортди. Дала шийпони замон талаби даражасида қурилган. Ёнидаги хирмонда 10 чоғли колхозчи пахта қуритиш билан машғул. Ишловчилар учун шароит яратилмаган. Оналар ва болалар хоналари ташкил этилмаган. Бригадага бириктирилган табобат ходимлари июль ойидан буён бирор марта ҳам дала шийпонига қадам ранжида қилишмаган. Бу ерда 3 ёшдан 5 ёшгача бўлган болалар учун мавсумий боғча ташкил этилган. Афсуски, уларга ҳеч қандай шароит яратилмаган.

Солижон Қурбонов етакчилик қилаётган 8-бригада дала шийпонида ҳам мавсумга ҳозирлик сезилмайди. Шийпон қаровсиз аҳволда. Кўздан кечирилган бригадаларнинг бирортасида ҳам кўчма китоб дўкони, кундалик газета ва журналларни ва бадиий ҳаваскорлик гуруҳларини кўрмадик. Бу ҳол ноҳия ва хўжалик раҳбарлари ўз ишларида зудлик билан ўзгариш ясашларини талаб этади.

Дала меҳнаткашларига зарур шарт-шароит яратишда нега ўзибўларчилик, сусткашлик кайфияти ҳукм сураяпти, деган саволимизга район партия комитетининг ходими Ҳусанжон Қўчқоров шундай жавоб берди:

— Ҳамма жойда аҳвол бир хил эмас. «Ленинизм», «Ўзбекистон», «Москва», «Правда» каби жамоа хўжаликларида бу борадаги ишлар талабга жавоб бермайди. Буни тан оламиз. Ноҳиядаги 150 та бригадада кўчма кутубхона ташкил этилган. 14 та агитбригада фаолият кўрсатаяпти.

Афсуски, биз Ҳ. Қўчқоров айтганларини топа олмадик. Иш қоғозда эмас, амалда бўлиши керак. Турли сабабларни рўкач қилиш эмас, амалий фаолият кўрсатиш зарур.

Марказий касалхона бош ҳакими Муродил Мўминов дала меҳнаткашларига табобат хизматидаги йўл қўйилган камчиликлар сабабларини шундай изоҳлади:

— Ноҳиядаги 215 та дала шийпонлари доимий назоратимизда. Меҳнаткашларга 218 та шифокор, 1 минг 58 нафар ўрта тиббий ходим, 1 та кўчма амбулатория хизмат кўрсатаяпти. Ҳар бир дала шийпонига ўз ходимларимизни бириктириб қўйганмиз. Тан олиш керакки, ижара усулига ўтилганидан сўнг шийпонларга эътибор сусайиб қолди. Лекин биз ўз ходимларимизга зарур топшириқларни бердик.

Юқоридаги ночор аҳвол фақат Қува ноҳиясида эмас, балки вилоятнинг бошқа районлари хўжаликларида ҳам мавжуд. Кейинги пайтларда айрим раҳбарлар ижара усулига ўтилганлигини рўкач қилиб, дала шийпонларига эътибор бермай қўйишди. Улар меҳнаткашларнинг иккинчи уйига, тарбия масканига айлантирилмас экан, ишда юқори сифат ва самардорликка эришиш мумкин эмас. Буни ҳар бир хўжалик раҳбари доим ёдда тутиши керак. Дала меҳнаткашларига ғамхўрлик шу куннинг долзарб вазифасидир.

А. ТЎХТАСИНОВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» мухбири.
М. АДҲАМОВ,
вилоят соғлиқни сақлаш бўлимининг саломатлик маркази бош врачи.
Б. ШОКИРОВ,
«Коммуна» мухбири.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ЯНГИ ИТТИФОҚ ШАРТНОМАСИ ХУСУСИДАГИ МАСЛАҲАТЛАШУВЛАРНИНГ БОРИШИ ВА УНИНГ КОНЦЕПЦИЯСИНИ ИШЛАБ ЧИҚИШ ҲАҚИДА

СССР Олий Совети **қарор қилади:**

1. Янги Иттифоқ шартномасининг концепциясини ишлаб чиқиш юзасидан иттифоқдош ва мухтор жумҳуриятларнинг, сиёсий партиялар ва ҳаракатларнинг вакиллари билан 1990 йил июль-сентябрь ойларида ўтказилган маслаҳатлашувлар тўғрисида СССР Олий Совети Миллатлар Советининг раиси ўртоқ Р. Н. Нишоновнинг ахбороти маълумот учун қабул қилинсин.

2. Маслаҳатлашувлар натижасида Иттифоқнинг янги қиёфаси, умумиттифоқ бозорига ўтиш, мамлакатнинг хавфсизлигини таъминлаш борасида кўпчилик жумҳу[illegible] вакилларининг фикрлари бирлиги аниқланганлиги, бу эса янги Иттифоқ шартномасининг концепциясини бундан буён ишлаб чиқиш учун зарур негиз яратиши қайд этилсин.

3. Янги Иттифоқ шартномасининг лойиҳасини ишлаб чиқиш чоғида мазкур масалани муҳокама қилиш пайтида СССР халқ депутатлари айтган мулоҳаза ва таклифлар, шунингдек СССР Олий Совети комитетлари ва палаталар доимий комиссияларининг тавсиялари эътиборга олиниши мақсадга мувофиқ деб ҳисоблансин.

4. СССР Президентининг янги Иттифоқ шартномаси концепциясини ва дастлабки лойиҳасини ишлаб чиқадиган тайёргарлик комитетини иттифоқдош жумҳуриятларнинг мухтор вакиллари, СССР Президенти, СССР Олий Советининг раиси ва СССР Министрлар Кенгашининг раисидан иборат қилиб тузиш тўғрисидаги таклифи қабул этилсин.

Тайёргарлик комитетининг ишида мухтор жумҳуриятлар, мухтор вилоятлар ва мухтор округларнинг вакиллари иштирок этиши мақсадга мувофиқ деб ҳисоблансин.

5. Янги Иттифоқ шартномасини тайёрлаш соҳасидаги бутун иш ошкоралик вазиятида, жамоатчиликнинг ва аҳоли кенг табақаларининг фикрини эътиборга олиб ўтказилсин.

Оммавий ахборот воситаларига янги Иттифоқ шартномаси лойиҳасини тайёрлашнинг боришини мунтазам равишда ва атрофлича ёритиш, турли фикрлар ва нуқтаи назарларни холисона акс эттириш тавсия қилинсин.

6. СССР Олий Совети янги Иттифоқ шартномасини ССР Иттифоқини тубдан янгилашнинг негизи ва жамиятни танглик ҳолатидан олиб чиқишнинг муҳим омили деб ҳисоблаб, давлат идораларини, жамоат ташкилотлари ва ҳаракатларини, барча фуқароларни ҳозирги мураккаб даврда халқларимизнинг келажагини кўзлаб, сабр-тоқат ва масъулият кўрсатишга чақиради.

СССР Олий Советининг раиси
А. ЛУКЬЯНОВ.

Москва, Кремль.
1990 йил 1 октябрь.

АНЖУМАН ОЧИЛДИ

Тошкентда ёш олимларнинг ботаника боғларининг ўсимлик ресурсларидан оқилона фойдаланиш ва уларни қайта тиклашдаги ўрнига бағишланган Бутуниттифоқ конференцияси очилди.

Ленинград, Киев, Олмаота, Рига, Душанбе ва мамлакатимизнинг бошқа шаҳарларидан келган ёш олимлар уч кун мобайнида шу соҳада тўпланган тадқиқотлар тажрибаси билан ўртоқлашадилар.

Ялпи мажлислар программасига ўсимликларнинг турли минтақаларга мослашиши, гулчилик, шаҳарларни кўкаламзорлаштириш, саноат ботаникаси муаммоларига доир ахборотлар киритилган.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР КЕНГАШИНИНГ «ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ «ЖУМҲУРИЯТ ЁШЛАРИНИ АРМИЯГА ЧАҚИРИШ ВА УЛАРНИНГ ҲАРБИЙ ХИЗМАТНИ ЎТАШИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЧОРАЛАРИ ТЎҒРИСИДА»ГИ ФАРМОНИНИ АМАЛГА ОШИРИШ ҲАҚИДА»ГИ ҚАРОРИГА ШАРҲ

Ўзбекистон ССР Министрлар Кенгашининг жумҳурият газеталарида эълон қилинган қарори жумҳурият раҳбариятининг сиёсий ва иқтисодий мустақилликни янада мустаҳкамлашга, СССР Қуролли Кучлари сафларига чақирилган ўзбекистонлик ҳарбий хизматчилар ва улар оилалари аъзоларининг ижтимоий ҳимояланишига эътиборни кучайтиришга қаратилган йўлининг мантиқий давомидир.

1990 йилнинг кузидан бошлаб жумҳурият йигитларини Ўзбекистон ССР ҳудудидан ташқарида жойлашган ҳарбий-қурилиш қисмларига чақириш тўхтатилганлиги жумҳурият йигитлари тўғрисидаги ғамхўрликнинг ёрқин ифодаси ва 1990 йилги баҳорги чақириқдан муҳим фарқидир. Кўрилаётган тадбирларга қарамай ана шу қисмларда бирга ҳарбий хизматни ўтовчиларни таҳқирлаш, жисмоний жиҳатдан заиф ёш жангчиларнинг инсоний қадр-қимматини камситиш, айрим ҳарбий хизматчиларнинг тамагирлиги сингари шармандали ҳолатлар ҳамон содир бўлмоқда. Ана шу қисмларда тегишли мансабдор шахсларнинг бўлинмаларда уставда белгиланган тартибни сақлаш, казарма безориларини жиловлаб қўйиш юзасидан қатъий чоралар кўрмаётган ҳоллар кўплаб учраб турибди. Шунинг учун ҳалок бўлаётган ҳарбий хизматчиларнинг ярмидан кўпроғи ҳарбий-қурилиш қисмларига тўғри келмоқда.

Жумҳурият ҳудудида ташкил этилаётган ҳарбий-қурилиш бўлинмалари жумҳурият манфаатларини кўзловчи вазифаларни бажарадилар. Шу муносабат билан Ўзбекистон ССР Министрлар Кенгаши министрликлар, идораларга халқ депутатлари маҳаллий Советлари ижроия комитетлари билан биргаликда кузда хизматга чақирилган йигитлардан жумҳуриятда янгидан тузиладиган ҳарбий қурилиш қисмлари жойлаштириладиган ерларни аниқлаш ва улар учун зарур шарт-шароит яратиш вазифасини юклади. Ана шу масъулиятли вазифани амалга ошириш чоғида улар қисқа муддат ичида ҳарбий шаҳарчаларни ободонлаштиришлари, шахсий составни қабул қилиб олишлари, қурилиш дастурини белгилашлари ва уни ҳарбий қисмлар билан келишиб олишлари керак.

Минг-минглаб йигитлар халқнинг ижтимоий маиший шароитини яхшилашда фаол қатнашадилар. Ўзбекистон ҳудудида мактаблар, касалхоналар, уй-жойлар ва бошқа ижтимоий-маданий-маиший объектлар бунёд этадилар. Бу эса жумҳуриятдаги муҳим муаммоларни ҳал қилишни анча тезлаштиради, кўпгина йигитларга қурувчи касбларини эгаллаш имконини беради. бўлинмаларда ҳарбий интизомни мустаҳкамлашга кўмаклашади, ота-оналарнинг ўз фарзандлари учун кўнглини хотиржам қилади.

Тинч даврда ҳарбий хизмат бурчини бажариш чоғида акаси ҳалок бўлган йигитларни ҳақиқий ҳарбий хизматга чақиришни тақиқлаш каби жуда муҳим ижтимоий тадбир биринчи марта амалга оширилмоқда. Бу қоида жумҳуриятдаги ҳалок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг ота-оналари ҳамда жамоатчиликнинг кўпдан-кўп аризалари ва истакларини ҳисобга олади.

Ҳарбий комиссариатлар йигитларни ҳақиқий ҳарбий хизматга чақираётганида уларнинг ҳаммаси ҳам аниқ ва пухта ишламаяпти. Чақириқ комиссияларидаги айрим масъулиятли кишилар, соғлиқни сақлаш идораларининг раҳбарлари яқин вақтгача ишдаги қўпол хатоларни кўриб кўрмаганга олиб келдилар, қўшинларга жўнатилаётган йигитларнинг саломатлиги тўғрисидаги ҳужжатларни суриштирмай-нетмай имзоладилар. Шу тариқа ҳарбий амалдорларга армияга чақиришга доир нарядларни ҳар қандай йўл билан бўлсада бажаришга кўмаклашиб келдилар. Бунинг оқибатида жисмоний нуқсони бўлган йигитлар, ҳатто турли касалликларга чалинганлиги очиқ кўриниб турган ва касалликнинг яширин шакли бўлган йигитлар ҳам армияга жўнатилаверди. Саломатлигига қарамай, айниқса руҳий касалликларга чалинганлигига қарамай нотўғри чақирилган аскар йигитларнинг қайтиб келиши ҳамон камаймаяпти. Қайтарилган йигитлар орасида бундай кишилар кўпчиликни ташкил этади.

Ёш аскарларни саломатлиги ёмонлиги туфайли қайтариб юбориш сабаблари кўпчилик ҳолларда расмият учунгина текширилмоқда, бу салбий фактларни пухта текширишга соғлиқни сақлашнинг етакчи мутахассислари камдан-кам жалб қилинмоқда.

Армияга чақирилувчи ёшларнинг саломатлигини мустаҳкамлаш, чақириқ комиссияларида қаттиқ тиббий назоратни таъминлаш ишларини кучайтириш мақсадида қарорга мувофиқ жумҳурият соғлиқни сақлаш министрининг яна бир ўринбосари лавозими жорий этилмоқда. Қорақалпоғистон АССР Соғлиқни сақлаш министрлигига, вилоят ижроия комитетлари ва Тошкент шаҳар ижроия комитети соғлиқни сақлаш бошқармалари (бўлимлари)га биттадан ўрин ажратилмоқда. Жумҳурият Соғлиқни сақлаш министрлигига жумҳурият Ҳарбий комиссариати билан биргаликда армияга чақирилувчиларнинг ҳарбий хизматга лаёқатини чеклайдиган касалликлар рўйхатини қайта кўриб чиқиш топширилди. Чақириқдан озод қилиш учун асосга эга бўлган йигитларни қўшинларга юборишга доир ҳар бир ҳодиса, деб таъкидланади қарорда, пухта текширилиши ва чақириқ комиссияларидаги айбдор мансабдор шахслар қаттиқ жавобгарликка тортилиши керак. Асосий вазифа чақириқ комиссияларининг ишини сифат жиҳатдан янги босқичга кўтариш ва кўпгина йигитларнинг саломатлигини мустаҳкамлашдан иборат.

Қарорда шикастланиш натижасида ногирон бўлиб қолган муддатли хизматни ўтаётган ҳарбий хизматчиларнинг пенсияларига қўшимча (нафақа) кўзда тутилганлигини алоҳида таъкидлаш зарур. Ана шу қўшимча (нафақа)ларни ҳисобга олиб, ногирон ҳарбий хизматчилар пенсиялари 1990 йил 1 октябрдан кўпайтирилади. Пенсияларнинг ўртача миқдори I гуруҳ ногиронлар учун 245 сўмгача, II гуруҳ ногиронлар учун 180 сўмгача, III гуруҳ ногиронлар учун эса 80 сўмгача етади.

Ана шу даврдан бошлаб муддатли хизматни ўташ пайтида ҳалок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг пенсияларига унинг қарамоғидаги меҳнатга лаёқатсиз ҳар бир оила аъзоси учун ойига 30 сўм миқдорида қўшимча (нафақа) белгиланади.

Шундай қилиб, шикастланиш натижасида ногирон бўлиб қолган муддатли хизматни ўтаётган ҳарбий хизматчиларнинг, муддатли хизматни ўташ даврида ҳалок бўлган ҳарбий хизматчилар оилаларининг пенсиялари (нафақалари)ни ошириш учун бюджетдан қўшимча равишда ҳар йили каттагина маблағ ажратилади. Бу тадбир ижтимоий адолат қоидасини амалга оширишга, ногирон бўлиб қолган кишиларга ҳамда ҳалок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг оилаларига энг зарур шарт-шароитни яратишга кўмаклашади.

Тегишли иттифоқ идоралари билан армияга чақирилувчилар сонини, уларнинг ҳарбий хизматни ўташ шароитларини белгилаб берадиган, муддатли хизматни ўтаётган ҳарбий хизматчиларнинг ҳамда улар оила аъзоларининг хавфсизлиги ва ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилинишига кафолат берадиган шартномалар тузиш учун Ўзбекистон ССР Министрлар Кенгашининг комиссияси тузилди. Ўзбекистон ССР Министрлар Кенгаши раисининг ўринбосари — жумҳурият План давлат комитетининг раиси Б. С. Ҳамидов комиссия раиси этиб тайинланди, комиссия таркибида Ўзбекистон ССР халқ депутатлари, халқ депутатлари вилоят Советлари ижроия комитетлари ва Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети раисларининг ўринбосарлари, Ўзбекистон ССР ҳарбий комиссари, министрликлар, идоралар ва жамоат ташкилотларининг масъул ходимлари бор. Комиссия шунга асосланиб иш тутадики, ўз фарзандларини армияга кузатаётган ота-оналар армияга чақирилган йигитлар қандай қисмларда, қандай шароитларда хизмат қилиши, уларнинг хавфсизлиги учун қандай кафолат берилиши, фарзандлари қандай мутахассисликларни эгаллаши, маънавий ва жисмоний чиниқиши ҳақида аниқ ва равшан тасаввурга эга бўлишлари керак.

Қарорда ўқув юртларида ҳарбий таълим ўқитувчи кадрларни сифат жиҳатидан танлаш ва тайёрлаш чоралари белгиланган ва бу ишни таъминлайдиган манфаатдор министрликлар ва идораларга тегишли топшириқлар берилган. В. И. Ленин номли Тошкент олий умумқўшин командирлари билим юрти, П. С. Рибалко номидаги Тошкент олий танк командирлари билим юрти, Ўзбекистон ССР Олий Совети номидаги Самарқанд олий ҳарбий автомобиль командирлари билим юрти базасида туб миллатларга мансуб кишилардан офицер кадрлар тайёрлашни таъминлаш, уларнинг командирлар ва ўқитувчилар таркибини Ўзбекистон ССР давлат тилини биладиган офицерлар билан мустаҳкамлаш, билим юртларига кириш учун тайёрлов курслари очиш вазифаси қўйилди. Шунингдек шаҳарлар ва районлар ҳарбий комиссариатларини ўзбек тилини ҳамда мазкур жойда яшовчи аҳоли кўпчилик қисмининг тилларини биладиган кадрлар билан мустаҳкамлаш тадбирлари кўзда тутилди. Бу ишда Ўзбекистон ССР Ҳарбий комиссариати алоҳида ўрин тутиши керак, унга жумҳурият идораси мақоми берилди. Уни сақлаш учун жумҳурият бюджетидан маблағ ажратилади. Буларнинг ҳаммаси пировард натижада ҳарбий комиссариатларнинг аҳоли билан алоқаларини мустаҳкамлашга ҳамда чақириқ ёшига етмаган ва чақириқ ёшидаги йигитларни хизматга яхшироқ тайёрлашга кўмаклашади.

Қарорда Ўзбекистондан чақирилган йигитлар хизмат қилаётган ҳарбий қисмлар билан оталиқ алоқаларини мустаҳкамлашнинг алоҳида аҳамияти таъкидланади. Хавфсизликни таъминлаш мақсадида армияга чақирилувчиларни ҳарбий қисмларгача ва уларнинг доимий истиқомат жойларига қайтишини кузатиб бориш кўзда тутилган. Бундай тадбир биринчи марта жорий этилмоқда ва ана шу мақсадлар учун зарур маблағ ажратилмоқда.

Тегишли идораларга ушбу қарор талабларининг бажарилишини назорат қилиш топширилди.

Муаммо кўндаланг қўйилади

КОРХОНА КЎМАККА МУҲТОЖ

Шовот районидаги «Коммунизм» жамоа хўжалигининг Стаханов участкаси ҳудудида жойлашган тикувчилик фабрикаси Орёл шаҳри «Радуга» ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли саноат корхонасидир. У колхоз бошқаруви, район партия, совет ташкилотларининг бирдамликда қилган ҳаракатлари натижасида ўтган йилнинг октябрь ойида очилди. Жамоанинг асосий қисми комсомол-ёшлардан иборат. Уларнинг қарийб 80 фоизи «Коммунизм» колхози ҳудудида истиқомат қилади.

Шовотда тикувчилик фабрикасининг ишга туширилиши жуда яхши бўлди. Негаки районда 10 мингга яқин киши ижтимоий ишлаб чиқаришда қатнашмайди. Жумладан, биргина «Ўзбекистон» қишлоғининг ўзида бундайлар минг нафардан ошади. Фабрика 200 нафар одамни ишга жойлаштиришга ёрдам берди.

Корхонада асосан эркаклар ва аёлларнинг устки кийимлари, болалар учун маҳсулотлар тайёрланади. Иш икки сменада ташкил этилган. Фабриканинг иқтисодий кўрсаткичлари ҳақида фикр юритиладиган бўлса, қуйидаги рақамларни таҳлил этиш зарур: йил бошидан бери корхона жамоаси 33 минг 267 дона болалар шими, 19 минг 634 дона аёллар юбкаси ва 1500 дона аёллар костюми ишлаб чиқарди. Агар бу маҳсулотларни пулга чақадиган бўлсак, 34 минг 500 сўмни ташкил этади. Тайёрланган кийим-кечаклар Шовотнинг ўзида сотилади. Ҳозиргача фабрикада тайёрланган маҳсулотлар сифати ҳақида ҳеч ким эътироз билдиргани йўқ. Тайёр бичилган газламалар Орёл шаҳридан темир йўл транспорти орқали ташиб келтирилмоқда. Фабрика раҳбарияти хом ашёни жумҳуриятимиздаги тўқимачилик корхоналаридан шартнома асосида олиш йўлларини излаётир. Тез кунлар ичида шу ернинг ўзида бичув цехини ишга тушириш мўлжалланмоқда.

Ҳа, барча мушкулликлар ана шу цехни фойдаланишга топшириш чўзиб юборилганидан бошланди. Бирлашма бичиб тайёрланган газламаларни Шовотга жўнатиш учун кўп маблағ сарфламоқда. Бу ҳам майли. Кийим-кечакнинг нусхалари фабриканинг ўзида яратилмаганлиги сабабли корхона ўзбек миллий либосларини ишлаб чиқаришга кириша олмаётир. Бу эса фабрикада тайёрланган молларнинг янада харидоргир бўлишига тўсқинлик қилаяпти.

Корхона ишга туширилаётган пайтда қисқа муддат ичида қўшимча цехларни барпо этиш ва шуларнинг ҳисобига 750 нафар кишини иш билан таъминлаш режалаштирилган эди. Бироқ бу орзу амалга ошмаяпти. «Агропромстрой» бирлашмасининг Шовотдаги ташкилоти янги цех қурилишини аччиқ ичакдек чўзиб юборди. Ҳозирга келиб бу ерда иш умуман тўхтаб қолган. Уни фойдаланишга топшириш учун эса бор-йўғи тунука ёпиш ва иситиш қувурларини улаш кифоя, холос. «Коммунизм» жамоа хўжалиги бошқаруви созлаб беришни ваъда қилган иккинчи бир бино ҳам вайронага айланган.

Фабрикада ишчилар учун ошхона қурилмоқда. Бироқ меҳнат жамоаси уни бир йилдан буён кутаяпти. Қурилиш материаллари етишмаслигидан жамоа хўжалиги усталарининг ишида унум бўлмаяпти. Афтидан, ошхона бу йил ҳам битмайдиганга ўхшайди.

Ишчи Гулбўстон Рўзиматова бундай дейди:

— Қишлоғимизда бу фабриканинг ишга туширилиши биз — ёшларнинг кўнглидаги иш бўлди. Шаҳарлик тенгдошларимга ўхшаб саноат корхонасида ишлаётганимдан бошим осмонга етди. Ойига ўртача 150 сўм атрофида маош оламиз. Биз фабрикамизни яхши кўрамиз, унинг фахри учун қўлимиздан келадиган ишни аямаймиз. Лекин тушлик қиладиган фурсат яқинлашди, дегунча бизни ташвиш босади. Уйимиздан келтирган егуликларимизни иш жойимизда ўтириб тановул қиламиз. Ошхонани тезроқ қуриб беришса, жуда яхши бўларди.

Қиш келиши билан ишимиз янада оғирлашади. Цехларга иситиш қувурлари ўтказилган бўлса-да, иситиш қозонхонаси ишламайди. Ўтган қишда цехларга ҳаво пуфлайдиган асбоблар ўрнатиб беришди. Барибир иш жойимиз яхши исимади. Наҳотки, шундоқ ёнимиздан ўтаётган табиий газни фабрикага улаш шунчалар мушкул бўлса? Дам олиш хоналари ҳам қурилмаган. Ишлаш жойларимизда шарт-шароитлар тўла яратилса, тайёрланаётган маҳсулот яна сифатли бўлади.

Фабрика бош муҳандиси О. Қурёзова бизга бирлашма дирекцияси фабрикани янада кенгайтириш ва унинг янги-янги бўлимларини очиш учун қандай жон куйдираётганини сўзлаб берди. Унинг айтишича, бирлашма бош директори В. А. Скалаух Шовотга келиб, фабрикадаги янги бичув ва тикув цехларини ишга тушириш масалаларини ҳал қилибди. Бичиш цехига мураккаб ускуналарни жойлаштиришда директор билан бирга келган мутахассислар яқиндан ёрдам беришибди. Шунингдек, бош директор қўшни қишлоқда яна бир тикувчилик цехини очишни мўлжаллаётган экан. Агар у ишга туширилса, яна 150—200 аёлни қабул қилиш имконияти туғилади. Булар келажакда рўёбга чиқадиган режалардир. Ҳозирча эса фабрика маҳаллий совет, партия ташкилотларининг ёрдамига муҳтож.

Қ. БОҚИЕВ.

Пахтакор район бўрдоқичилик корхонаси жамоаси ўтган қишлов якуни бўйича жумҳурият социалистик мусобақасида ғолиб деб топилганди. Чорвадорларга кўчма Қизил байроқ топширилиб, мукофотга енгил автомашина берилди. Улар бунга жавобан янада ғайрат билан ишламоқдалар. Жорий йил топшириғи ўн ойда ошириб бажарилди. Режадаги 234 тонна ўрнига 263 тонна гўшт етиштирилди. Сўйишга топширилган ҳар бир қорамолнинг ўртача тирик вазни 378 килограмм ўрнига 410 килограммни ташкил этди.

СУРАТДА: корхона директори Тожибой Каримов (чапдан учинчи) ишчилар билан жумҳурият кўчма Қизил байроғини кўздан кечирмоқда.

У. ҚЎШВОҚОВ олган сурат.

ЭДУАРД ШЕВАРДНАДЗЕ ЖОРЖ БУШ БИЛАН УЧРАШДИ

БМТ, 2 октябрь. (**ТАСС мухбирлари Михаил КОЧЕТКОВ, Евгений МЕНКЕС, Георгий ШМЕЛЕВ**). Душанба куни Нью-Йоркнинг «Уолдорф-астория» меҳмонхонасида СССР ташқи ишлар вазири Э. А. Шеварднадзенинг АҚШ Президенти Жорж Буш билан учрашуви бўлиб ўтди. Совет вазири суҳбатдан кейин журналистларнинг саволларига жавоб қайтариб, бундай деди:

Биз энг долзарб муаммоларни муҳокама қилдик. Табиийки, биз давлат котиби Жеймс Бейкер билан муҳокама қилаётган масалалар — қурол-яроғларни назорат қилиш, шунингдек Парижда олий даражадаги Умумевропа учрашувига тайёргарлик диққат марказида бўлди.

Олий даражадаги Париж учрашувида муваффақиятга эришиш учун Европада оддий қуролларни қисқартиришга бағишланган Вена музокараларини ижобий туғаллаш зарур. Бугунги кунда биз шуни мамнуният билан таъкидлаймизки, Вена музокараларида ижобий натижаларга эришишга бемалол умид боғлаш мумкин. Париж учрашувига тайёргарлик ва унинг муваффақиятини таъминлаш — биз Президент билан муҳокама қилган асосий муаммолардан бири бўлди. Биз шунингдек стратегик ҳужум қуролларига бағишланган музокараларни шу йилнинг охиригача муваффақиятли туғаллаш учун қулай шарт-шароит мавжудлигини таъкидладик. Нью-Йоркда бўлган пайтимдаёқ бу борада муайян натижаларга эришиш мумкин, деб ўйлайман. Шу йилнинг ноябрь ойи бошларида АҚШга бўлажак ташрифим чоғида стратегик ҳужум қуролларига доир шартномага оид ишларни туғаллаш мумкин бўлади.

Режалар ана шундай. Агар биз уларни амалга ошира олсак, АҚШ президентининг Москвага ташрифи вақтини ҳам белгилашимиз мумкин.

Биз икки томонлама муносабатларнинг баъзи масалаларини, жумладан иқтисодий ҳамкорлик масалаларини ҳам муҳокама қилдик.

Мен президент билан учрашувда унинг БМТда сўзлаган нутқининг, айниқса АҚШ БМТ фаолиятини ва унинг ролини қўллаб-қувватлаётганлиги тўғрисида гапирилган қоидаларнинг муҳимлигини таъкидладим.

Биз президент билан Форс кўрфазидаги можарони батафсил муҳокама қилдик, албатта. Тангликни тинч йўл билан бартараф қилиш учун ҳамон имкониятлар мавжудлигини АҚШ маъмуриятига маълум қилдик. Муаммони тинч йўл билан бартараф этишга эришиш учун биз биргаликда ишлашга тайёрмиз.

Бошқа минтақалардаги, айниқса Марказий Америкадаги вазият тўғрисида ҳам гаплашиб олдик, жумладан Сальвадор муаммосини кўриб чиқдик. Бир суҳбат давомида барча муаммоларни муҳокама қилиш қийин, албатта. Бироқ, мен бу зарур ва яхши учрашув, деб ҳисоблайман.

Мамлакатларимиз ўртасидаги иқтисодий ҳамкорликнинг баъзи жиҳатлари муҳокама қилинганлигини юқорида айтиб ўтдим. Бундай ҳамкорлик истиқболлари илҳомбахшдир. Давлат котиби Жеймс Бейкернинг яқинда Москвага қилган ташрифи чоғида бу масалалар, аниқ лойиҳалар батафсил муҳокама қилинди. Президент ҳам ана шу лойиҳаларни бажариш дастурини қўллаб-қувватламоқда. Демак, бу борадаги ишлар олға томон силжийди.

Куни кеча Ўрта Чирчиқ районидан хушхабар келди: давлатга сабзавот, мева ва полиз маҳсулотлари сотиш режалари ошириб адо этилибди.

ЎРТА ЧИРЧИҚ НОЗ-НЕЪМАТИ

Гапнинг рости — бу хабарни эшитгач, таҳририят қаламкашлари ниҳоятда хурсанд бўлишди. Чунки илгари ўртачирчиқликлардан бу тарздаги рапорт келмас эди. Пахта, чорва ёки каноп плани ҳақида фикр юритилarди, холос. Демак, яхшилик томон ўзгариш бор. Пахта яккаҳокимлиги аста-секин барҳам топаётганлигидан далолат бу.

Район деҳқонлари ҳозирга қадар давлатга 31 минг тоннадан зиёд сабзавот топширишди. «Ленин йўли» колхози деҳқонларининг бу муваффақиятга қўшган ҳиссаси айниқса салмоқли бўлди. Улар йиллик режада белгиланган 7.745 тонна ўрнига 11.415 тонна сабзавот етиштирдилар. Шунингдек, А. Икромов номли, Ким Пен Хва номли, «Партия XXII съезди» жамоа хўжаликларининг деҳқонлари ҳам белгиланган режани ортиғи билан бажардилар.

Районда сабзавотнинг баъзи турларидан кутилганидан ҳам юқори ҳосил олинди. Айниқса, карам ва пиёз мўл бўлди, режа анча ошириб адо этилди.

Давлатга мева сотиш муддатидан илгари бажарилди. Эл дастурхонига 700 тоннадан зиёд витаминли неъмат етказиб берилди. Полизчилар ҳам бўш келмадилар. 2260 тоннадан кўпроқ қовун-тарвуз узиб олиниб, шаҳарликларга жўнатилди. Бу — режадагидан 1360 тонна кўп демак.

Район далаларида, боғларида иш қизғин. Сабзавоткорлар, боғбонлар, соҳибкорлар пешона тери эвазига етиштирилган мўл ҳосилни нест-нобуд қилмай йиғиштириб олиш, пешма-пеш аҳоли дастурхонига, қайта ишлаш корхоналарига жўнатиш учун ҳамма имкониятларни сафарбар этмоқдалар.

Д. МИРҲОДИЕВА.

ЧЕТ ЭЛ ХАБАРЛАРИ

КАЙФУНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ТОКИО, 2 октябрь. (**ТАСС мухбири Владимир СОЛНЦЕВ**). Япония бош министри Тосики Кайфу СССР Президентининг келаси йил апрель ойида Японияга бўлажак ташрифи икки мамлакат ўртасидаги муносабатларда бурилиш нуқтаси бўлишига умид билдирди. У душанба куни Нью-Йорк шаҳридаги Япония жамиятида журналистлар билан учрашувда сўзга чиқди.

Япония ҳукуматининг бошлиғи, деб таъкидлайди Киодо Цусин агентлиги, Корея жумҳурияти билан СССР ўртасида дипломатия муносабатлари ўрнатилганини табриклади. Корея ярим оролида сиёсий манзаранинг ўзгариши, деди у, «Шарқ билан Ғарб ўртасида сўнгги вақтларда кузатилаётган мухолифликнинг юмшашини акс эттиради». Унинг сўзларига қараганда, Совет Иттифоқининг қарори «СССР олиб бораётган янгича фикрлаш сиёсати Осиёга тарқалишини ва бутун Осиёга тарқалиши кераклигини» билдиради.

Япония, деб уқтирди Кайфу, КХДРнинг икки мамлакат ўртасида дипломатик муносабатлар ўрнатиш юзасидан музокаралар бошлаш тўғрисидаги таклифини табриклайди. У шу муносабат билан Япония ва КХДР «ҳукуматлараро мулоқотни иложи борича тезроқ бошлайди», деб умид билдирди.

Журналистлар билан учрашув Кайфунинг Яқин Шарқ мамлакатлари бўйлаб бевосита сафари олдидан ўтказилди. Кайфу сафари чоғида Миср, Иордания, Туркия, Саудия Арабистони ва Уммонга боради. Япония бош министри ўз сафарининг асосий мақсадларидан бири гаровга олинган барча кишиларни, бунга японлар ҳам киради, озод қилишга эришишдан иборат эканлигини айтди. «Одамларни гаровга олиб қолиш кечириб бўлмас ҳолдир», деб таъкидлади у. Кайфу Токионинг Форс кўрфазидаги тангликдан анча жабрланган минтақа мамлакатларига ёрдам тариқасида 2 миллиард доллар ва яна Ироққа қарши турган кўп миллатли кучларни қўллаб-қувватлаш учун 2 миллиард доллар бериш тўғрисидаги ваъдаларини ҳам тушунтириши кутилмоқда.

Япония ҳукуматининг бошлиғи Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг тинчликни сақлаш борасидаги куч-ғайратларига кўмаклашиш учун ер шарининг можаролар билан қоплаб олинган жойларига қуролланмаган япон ҳарбий «ўзини ўзи мудофаа кучлари» хизматчиларини юборишни мўлжаллаган қонун лойиҳаси мамлакат парламенти томонидан тасдиқланиши учун ҳаракат қилиш ниятида эканлигини айтди. У бундай ҳарбий хизматчилар, жумладан, Камбоджага, агар у ерда тинчликка эришиладиган бўлса, юборилиши мумкинлигини уқтирди.

ХАЛҚАРО ЙИҒИН

МАДРИД. (ТАСС). Янгича шароитда Европада барқарорликни аниқ-равшан таъминлай оладиган тузилмалар қандай бўлади, неча ўн йиллардан бери бир-бирига қарама-қарши турган ҳозирги ҳарбий-сиёсий уюшмаларнинг тақдири нима бўлади, XXI аср инсоният учун тинчроқ ва хавфсизроқ бўладими? «НАТОнинг истиқболи ва Европа хавфсизлигининг кўриниши» мавзуида ўтказилган халқаро анжуман қатнашчилари бугунги кунда европаликларни тўлқинлантираётган ана шу мураккаб саволларга жавоб топиш учун ҳаракат қилдилар. Анжуман Мадрид шаҳрида Испания Атлантика уюшмасининг ташаббуси билан ўтказилди ва у НАТО, Ғарбий Европа иттифоқи раҳбарияти вакилларини, мансабдор дипломатларни, Ғарбдаги таниқли халқаро мутахассисларни, ҳарбий идораларнинг вакилларини тўплади.

Ғарб кейинги йилларда Европа қитъасида ва умуман бутун дунёда рўй берган чуқур ўзгаришларни инкор эта олмайди. НАТОнинг «совуқ уруш» йилларида вужудга келган тузилмалари ва вазифаларини жиддий равишда қайта кўриб чиқиш, уни янги воқеликларга мослаштириш зарур бўлиб қолди — анжуман қатнашчиларининг кўпчилиги шундай хулосага келди.

СЎНГГИ СОАТДА

ҚОҲИРА. Қоҳира газеталарининг ёзишича, Ироқ маъмурлари бошқа мамлакатларда қўпорувчилик ва террочилик ҳуружларини амалга ошириш учун икки мингдан зиёд кишини сафарбар этганлар. Ёлланганлар Ироқ, Судан, Иордания ва Тунис паспортлари билан таъминланганлар. Уларга гўё Миср, Марокаш, Сурия, Саудия Арабистони ҳамда Бирлашган араб амирликларида қўпорувчилик фаолиятини авж олдириш юзасидан топшириқ берилган.

Террочилар ва қўпорувчиларнинг кўпчилиги ироқлик ва фаластинликдир. Оппозициядаги Миср матбуотининг ёзишича, Миср Араб Республикаси ҳудудининг ўзидагина кенг миқёсдаги Бағдод режаси доирасида жиноий ҳатти-ҳаракатларда шубҳа қилинган 117 ироқлик қўлга олинган.

БАЙРУТ. Генерал Мишель Аун армия гуруҳининг назорати остида турган Ливан пойтахтининг шарқий чеккасидаги шаҳарлар ҳамон қамал қилиниб турибди. Ҳукумат қўшинлари шу районга олиб келадиган барча йўлларни тўсиб қўйдилар. Натижада бу ерда озиқ-овқат, ёнилғи ва энг зарур моллар нархи кескин ошиб кетган. Кўпгина магазинлар ва дўкончалар ёпиб қўйилган. Қамалдаги районлар сув ва энергия таъминотидан маҳрум этилган.

КОБУЛ. Афғонистон пойтахти газандалар томонидан ракеталардан ўққа тутилиши натижасида қарийб қирқ киши ҳалок бўлди. Бахтар агентлигининг хабарига кўра, шаҳарга 25 та реактив снаряд отилган. Снарядлардан бири нон дўкони олдида навбат кутиб турувчиларнинг устига тушган. Қурбонлар орасида 7 нафар аёл ва 5 нафар бола бор.

ДЕҲЛИ. ПТИ ахборот бошқармасининг Исломободдан хабар қилишича, Ҳиндистон билан Покистон ташқи ишлар вазирлигининг ташқи ишлар котиблари (вазирларнинг биринчи ўринбосарлари) иштирокида ишонч тадбирларини мустаҳкамлаш юзасидан Ҳидистон-Покистон музокараларининг учинчи даврасини ўтказиш муддати бошқа кунга кўчирилди. Бундан аввал, шу йилнинг август ойида Ҳиндистон пойтахтида бўлиб ўтган музокараларнинг иккинчи даврасида мулоқот октябрнинг биринчи ҳафтасида Покистон пойтахтида давом эттирилади, деб келишиб олинган эди.

Покистон ташқи ишлар вазирлиги ташқи ишлар котиби Шаҳриёрхон журналистлар билан учрашувда айтганидек, Деҳли музокараларнинг учинчи даврасини октябрь ойи охирлари ва ноябрь ойининг бошларида ўтказишни таклиф қилган. «Аммо биз ҳозирча, Ҳиндистон пойтахтидан у мулоқотни қачон давом эттиришни хоҳлаётганлиги ва музокара аниқ қайси муддатда ўтиши тўғрисида кўрсатма олганимиз йўқ», деди Шаҳриёрхон.

Айни пайтда Покистон ҳукумати расмий вакилларининг айтишларича, 24 октябрда Покистонда умумий сайлов ўтказилиши, шунингдек Жанубий Осиё регионал ҳамкорлиги уюшмасига кирувчи мамлакатлар раҳбарларининг 11 ноябрь куни Малида бўладиган учрашуви муносабати билан Ҳиндистон таклиф этадиган муддат биз учун унчалик мақбул эмас. Ана шуларни ҳисобга олганда, музокараларнинг учинчи даврси декабрдан олдин ўтказилмаса керак, деб таъкидлашди ана шу вакиллар.

(ТАСС).

Спорт • Спорт • Спорт • Спорт

СОВРИНДОР БЎЛИШ ОСОН ЭМАС

ТОШКЕНТДА САМБО БЎЙИЧА МАМЛАКАТ СОВРИНИ УЧУН ЎТКАЗИЛГАН МУСОБАҚА ЯКУНИГА ДОИР

Жумҳуриятимиз пойтахти — Тошкентдаги «Юбилей» спорт саройида йирик миқёсдаги мусобақалар ўтказиш анъанага айланган. Томошабинлар бу масканда мамлакатимизнинг номдор полвонларию чарм қўлқоп усталари ўртасидаги беллашувларни кўп маротаба кузатишган. Яқинда спорт маскани яна мухлислар билан гавжум бўлди. Бу сафар самбо бўйича биллур соврин — СССР кубоги қатнашчилари тўпландилар.

— Курашнинг самбо тури айниқса жумҳуриятимиз шаҳар ва қишлоқларида оммавийлашаётганлиги қувонарли ҳолдир, — деди икки бор жаҳон чемпиони, бир маротаба жаҳон соврини соҳиби, СССРда хизмат кўрсатган спорт устаси, айни пайтда СССР спорт комитетининг Ўзбекистон бўйича тренери Бобомурод Файзиев. — Бу табиий, албатта. Зеро, бир пайтлар нафақат диёримизга, балки дунёга ҳам танилган полвонларимиз — Собир Қурбонов, Сайфиддин Ҳодиев, Хушвақт Рўзиқулов, Баҳром Оқилов, Эркин Ҳолиқовдек бўлишни орзу қилган ёшлар сони кўпайиб бораётир. Улар ўз устларида тинмай ишлаб, устозлар ўгитига амал қилсалар, мақсадларига эришишлари турган гап.

Дарҳақиқат, машҳур самбочининг фикри тўғри. Негаки, ҳар қандай мусобақада ҳам ғолиб чиқишнинг ўзи бўлмайди. Бу севган спорт турига ихлос қўйган ҳар бир йигитнинг бардошли, матонатли бўлишига боғлиқ. Ана шундагина у катта спортда ўз ўрнини топа олади. Ҳозиргача қатор иқтидорли ёшларимиз жаҳон биринчиликларида совриндор бўлаётганликларини эслатиб ўтиш ўринли. Булар бухоролик Ш. Очилов, Б. Турдиев, тошкентлик В. Рябинин, В. Тўраев ва бошқалардир.

Жорий йилнинг апрель ойида Фрунзеда ёшлар ўртасида мамлакат биринчилиги бўлиб ўтди. Унда жумҳуриятимиз шарафини ҳимоя қилган пойтахтлик Ким Рудин ва бухоролик Ҳасан Мавлонов ўзларини кўрсатдилар. Улар ўз вазнларидаги барча учрашувларни кўтаринки руҳда ўтказиб, олтин медаллар билан тақдирландилар. Бу албатта жумҳуриятимизда спортнинг самбо тури яхши йўлга қўйилаётганлигидан далолат.

Хўш, «Юбилей» спорт саройидаги беллашувлар қандай ўтди? Унда ўзбекистонликлар ўз олдиларига қўйган мақсадга эриша олдиларми?

Умуман бу сафарги соврин учун бўлган мусобақада иттифоқдош жумҳуриятлар, Москва ва Ленинграддан келган икки юз эллик нафардан зиёд спортчи иштирок этди. Дастлабки кунданоқ ҳар бир вазнда ғолиблик учун қизғин кураш борди. 48, 57, 68, 82 ва 100 килограмм оғирликдаги самбочилар учрашуви мухлисларда яхши таассурот қолдирди. Вакилларимиз мусобақага пухта тайёргарлик кўрганликларини амалда исботладилар. Улар орасида халқаро классдаги спорт устаси Раҳим Машарипов ажралиб турди. Урганчлик бу полвон (57 килограммгача) белоруссиялик Начик Багиров билан бўлган учрашувда чиройли усуллар кўрсатиб, ажойиб ғалабага эришди.

— Рақибим билан бу учрашувга қадар олти маротаба кураш тушганман, — дейди соврин соҳиби урганчлик Раҳим Машарипов. — Ҳар бир беллашувимиз ниҳоятда оғир ўтган. Багировнинг кучли ва кучсиз томонларини яхши биламан. Шунинг учун ниҳоятда эҳтиёткорлик билан ҳаракат қилишимга тўғри келди. Имконият бўлди дегунча эса ўз усулимни қўлладим. Ҳакамлар мени ғолиб деб топганларидан ниҳоятда хурсандман.

Раҳимнинг укаси ҳам самбо турига қизиқишини билиб олдик. Шокиржон Тошкент жисмоний тарбия институтининг иккинчи курсида таҳсил кўраётир. Шу билан бирга акаси изидан бориб, келажакда моҳир спортчи бўлиб етишишни ният қилган.

Жумҳуриятимиз терма командасига иккинчи олтин медални тошкентлик Ф. Аъзамов келтирди. Халқаро мусобақаларда бир неча бор иштирок этиб, совриндорлар сафидан ўрин эгаллаган Феруз ҳал қилувчи учрашувда ҳамшаҳри, дзюдо бўйича Европа чемпионатининг бронза медали совриндори Шуҳрат Ғафуров билан куч синашди. 68 килограммгача оғирликдаги бу икки самбочи баҳсида омад Феруз томонида бўлди. Пировардида у ҳурмат шоҳсупасининг юқори поғонасидан жой олди. Шуҳрат Ғафуров кумуш медални қўлга киритди.

Юз килограммгача оғирликдаги полвонлар беллашувида тошкентлик Мирзаулуғбек Шомирзаев кутилмаганда минсклик 1989 йилги Европа чемпиони Э. Ґрамсни доғда қолдириб, финалга чиқди. Лекин Мирзаулуғбек соврин учун бўлган ҳал қилувчи баҳсда украиналик М. Плисни енга олмади. Шунга қарамай унинг бундай йирик мусобақада кумуш медални қўлга киритиши қувончлидир.

82 килограммгача вазнда иштирок этган Маъруф Маҳмудов финалда РСФСР вакили Сергей Лотовокка имкониятни бой бериб, ҳурмат шоҳсупасининг иккинчи поғонасини банд этди. Яна бир умидли самбочимиз — Тўлқин Саидвалихўжаев бронза медали билан тақдирланди.

Очиқ айтиш керак, жумҳуриятимиз самбочилари асосан ёшлардан ташкил топган бўлишига қарамай соврин мусобақаларида муваффақиятли қатнашдилар. Натижада 142 очко жамғариб, умумҳисобда иккинчи ўринни эгаллашди. Россия Федерацияси самбочилари (158 очко) биринчи бўлишди. Белоруссияликлар учинчи ўринни банд этдилар.

Ўзбекистонлик Раҳим Машарипов ва Феруз Аъзамовдан ташқари белоруссиялик Николай Ципанкин, озарбайжонлик Жайҳун Мамедов, грузиялик Муртази Дуркия, РСФСР вакили Николай Игрушкин, Сергей Лоповок, Михаил Зюзин, Михаил Плис, москвалик Владислав Ратов ўз вазнларида ғалаба қозондилар.

Ғолибларни олдинда янгидан-янги мусобақалар кутаяпти. Эндиликда улар келаси йили Исроилда ўтказиладиган Европа чемпионатига тараддуд кўришмоқда. Ўйлаймизки, бўлажак бу йирик мусобақада жумҳуриятимиз полвонлари яна ўзларини кўрсатиб, совриндорлар сафидан ўрин олиш учун бор маҳоратларини намойиш этадилар.

Ф. ИСАЕВ.

МУСОБАҚА ВА НАТИЖА

ЧИМ ХОККЕЙИ

Аёллар командалари ўртасида (олий лига) мамлакат биринчилигининг навбатдаги учрашувлари бўлиб ўтди. Бу йилги мавсумда муваффақиятли қатнашаётган «Андижанка» хоккейчи қизлари пойтахт вилоятининг «Политотдел» коллективи билан икки бор учрашдилар. Маълумки, айни пайтда андижонликлар олтин медаллар учун асосий даъвогарлардан бири бўлиб туришибди. Шунинг учун ҳам улар рақиблар майдонида ниҳоятда эҳтиёткорлик билан ҳаракат қилдилар. Пировардида биринчи кунги ўйинда ҳисоб очилмади. Такрорий учрашувда ҳам кучлар тенг келди — 1:1.

«Андижанка»ни таъқиб этиб келаётган Бориспольнинг «Колос» командаси сафарда уч очкони бой берди. Украиналик хоккейчи қизлар Гроднода маҳаллий «Ритм» билан бўлган биринчи матчда дуранг натижага (2:2) эришдилар. Эртаси куни эса 0:2 ҳисобида мағлубиятга учрадилар.

Биринчиликда «Андижанка» олдинда бормоқда. Андижонликлар ҳисобида 42 очко бор. Иккинчи ўринни эгаллаб турган «Колос» 39 очкога эга. 31 очко тўплаган «Политотдел» олтинчи ўринда.

ФУТБОЛ

Иккинчи лига шарқий минтақада ҳамон «Нефтяник» пешқадам. Фарғоналик футболчилар ўтган турда Фрунзенинг «Олға» командасини қабул қилдилар. Илк дақиқаларданоқ ташаббус майдон эгалари томонида бўлди. Ҳисобни 18-минутда Агеев очди. Танаффусга қадар Завальнюк меҳмонларни ўйинни иккинчи маротаба майдон марказидан бошлашга мажбур этди. Иккинчи бўлимда ҳам ҳужумкорликда ҳаракат қилган фарғоналиклар меҳмонлар дарвозасига яна учта тўп киритишиб, йирик ҳисобда (5:0) ғалаба қозондилар. Бу ютуқдан сўнг «Нефтяник» тўплаган очко 48 тага етди.

Фарғоналикларни таъқиб этиб келаётган «Океан» коллективи галдаги ғалабага эришди. Находкаликлар Андижонда маҳаллий «Спартак» футболчиларини 3:0 ҳисобида енгдилар. «Навбаҳор» ҳам ўтган турда мухлисларини хушнуд этди. Благовешченскнинг «Амур» коллективини қабул қилган наманганликлар меҳмонлар дарвозасига жавобсиз учта тўп йўлладилар.

Бошқа учрашувлар қуйидаги натижаларни берди: «Иртиш» (Омск) — «Экибастузчи» (Экибастуз) — 3:0, «Шахтёр» (Қарағанда) — «Қайсар» (Қизил Ўрда) — 2:1, «Зарафшон» (Навоий) — «Динамо» (Барнаул) — 1:0, «Копетдоғ» (Ашхобод) — «Трактор» (Павлодар) — 3:0, «Звезда» (Иркутск) — «Целинник» (Целиноград) — 3:0, «Сурхон» (Термиз) — «Мелиоратор» (Чимкент) — 1:0, «Вахш» (Қўрғонтепа) — «Сўғдиёна» (Жиззах) — 2:0, «Автомобилист» (Қўқон) — «Химик» (Жамбул) — 1:0.

ЕНГИЛ АТЛЕТИКА

«Пахтакор» ўйингоҳида қизлар ва ўсмирлар ўртасида ўтказилган жумҳурият мусобақалари ниҳоясига етди. Таъкидлаш жоиз: унда яхши натижалар қўлга киритилди. Жумладан, фарғоналик Олеся Ботирова 1.500 метр масофага югуришда барча дугоналарини ортда қолдириб (4.50.3), маррага биринчи бўлиб етиб келди. Бекободлик Наташа Бледеева иккинчи натижани (4.53.9) кўрсатди. Наташа 800 метрга бўлган югуришда зафар қучди. Андижонлик Лена Зайцева иккинчи, тошкентлик Юля Лукина учинчи бўлдилар.

Найза ирғитишда Сергей Войнов ғалаба қозонди. Узунликка сакрашда Слава Шчербинин зафар қучди. Шчербинин уч ҳатлаб сакрашда ҳам ғолиб (12 метр 69 сантиметр) чиқди.

ҚАЛТИС ЙЎЛ

Моддий тақчиллик маънавий тақчилликка дебоча. Қорни оч одам қорни тўқнинг йўриғидан зарурат юзасидан юради. Бу ҳолатни айниқса фаҳш йўлига кирган, ўтмишни унутган, эртадан тонган, бугуннинг, аниқроғи, тўқчилик билан йўқчилик ўртасида муаллақ осилиб турганларнинг ҳаётига нисбат берса бўлади. Очиғини айтганда, исловатхона «малика»лари ҳақида ёзиш, айтишга тил истиҳола қиладиган «ноқулай» далилларни шарҳлаш у қадар кўнгилли иш эмас. Бу ҳақда, ҳатто ўйлашнинг ўзи даҳшат.

Тўғриси, бу мавзуга қўл урмоқчи эмасдим. Аммо бир дўстимнинг аянчли тақдири ғоятда таъсирлантирди. У билиб-билмай исловатхона «малика»ларидан бирини севиб қолган эди. Хуллас, мақола ёзиладиган бўлди.

ЁШ ДЎСТИМНИНГ ИЗТИРОБЛАРИ

Умр — оқар дарё. Ана-мана дегунча ўн йил ўтди, Сулаймон «Қайдасан, шаҳар» деб олий ўқув юртига йўл олганида кўпчиликнинг фикри шу бўлди: киролмайди, чўнтагида ҳеч вақоси йўқ. Колхозчи ота-онаси қизариб қолади. Сулаймон биринчи имтиҳондаёқ «қулади». Отаси йиғлади, сиқтади, қишлоққа қайт, деди. Кўнмади. Ўқишга жойлашмагунча қайтмайман, деди. Яҳудий этикдўзга шогирд тушди.

Кунлардан бир кун дўконига бир қиз бош суқди. Оқ-сариқдан келган, кўзлари порлаб турарди. Қўнғироқдек сочи қирқилган. Европача қилиб тикилган кўйлаги тўла-тўқ гавдасига шундоқ ярашган. Бошини бир томонга ташлаб гапиради. Тез-тез ерга қарайди. Ширингина суҳбат бўлди.

Шу-шу у (қиз ўзини Лобар деб таништирди) дўконга тез-тез келадиган бўлиб қолди.

Кунлар ўтаверди. Сулаймон келгуси йил олий ўқув юртининг сиртқи бўлимига ҳужжатларини топширди. Бу гал омади чопди. Энди у талаба... Орадан анча вақт ўтгач, дўстимнинг кундалик дафтари қўлимга тушиб қолди. Мен унинг жуда батартиб йигит эканлигини яхши билардим. Шунинг учун ҳам кундалик юритишига сира ажабланмадим.

16 ИЮНЬ. **Лобарни уйигача кузатиб қўйдим. Аниқроғи, уйларигача яна юз метрлар қолган эди чамаси. Уйигача хоҳламади. Хайрлаша туриб меҳрим товланиб кетди. Очиғи — кўнглимда ҳеч қандай ёмонлик йўқ эди. Ушанда... қўлидан ушлагим келди. Ушладим. Қулоқ-чаккам аралаш шапалоқ келиб тушди. Кўзим тиниб кетди.**

— Сиз мени ким деб ўйладингиз? — деди Лобар. — Бир покиза қиз сизга эрмак экан-да...

23 АВГУСТ. **Лобарни ишхонасига сўраб бордим. Яқин-атрофдаги корхоналардан бирида ҳисобчи бўлиб ишларди. У жуда ғамгин эди. Киноға таклиф қилдим, негадир кўнмади.**

6 НОЯБРЬ. **Шаҳар магазинларини роса айландим. Лобарга бир кўйлаклик атлас сотиб олдим. Хурсанд бўлса керак, деб ўйлагандим. Йўқ, олдин жаҳли чиқди. Олмайман, деди аввалига. Хафа бўлиб кетганимни кўриб, юмшади. Совғани олди. «Фақат бу охиргиси бўлсин, ҳар қанча совға бўлса, тўйдан кейин, сизга ҳам осон эмас-ку», — деди.**

14 ДЕКАБРЬ. **Қишки семестр давом этаяпти. Лобар билан камдан-кам учрашамиз, камдан-кам гаплашамиз. Негадир ҳадиксирайди. Кечқурун уйига бордим. Эшиги олдида ярим соатча кутдим. Уч-тўрт эркак кириб чиқди. Ким эди улар? Танийолмадим. Балки қариндошларидир. Балки бирор маърака устидан чиқиб қолгандирман. Қайтдим.**

20 ДЕКАБРЬ. **Тез-тез шамоллаяпман. Бугун ҳам ётиб қолдим. Вужудим аланга ичида ёнаяпти. Нафас олишга қийналаяпман. Йўталнинг зўридан кўзларимдан тирқираб ёш чиқиб кетди.**

Деразадан ташқарига қарайман. Машиналар қатнови бир зум тўхтамайди. Одамлар ҳам гоҳ у ёққа, гоҳ бу ёққа шошилишаяпти: ғарч-ғурч, ғарч-ғурч. Қор ёғаяпти. Оппоқ қор...

28 ДЕКАБРЬ. **Курсдош йигитлар билан ўтирдик. Роса ичишди. Мен ичмадим. Соғлиғим чатоқлигини айтдим. Кўнишди. Сайфулла деган шаҳарлик курсдошим жеркиб ташлади. «Ичда, йигитмисан», — деди. Сўнгра заҳархандалик билан Лобарни сўради. «Жонинга теккандир», — деди. Мен: «Ҳа, кўндириш қийин экан», — дедим. Тўйни назарда тутган эдим. У: «Мен сенга кўндириш йўлини ўргатаман. Қишлоқлигинг қолмади-қолмади-да, овсар. Эртага Нормаматнинг квартирасида», — деди.**

29 ДЕКАБРЬ...

Кундалик шу санагача тўлғазилган. Бу — Сулаймоннинг ҳаётида энг мудҳиш кун. Бу — орзу-умидларининг сароб эканлигини англаган кун. Ўша куни воқеа содир бўлгунча бу топишмоқни англаб етолмади. Минг хил хаёлга борди. Нормамат билан айвонга чиқиб ўтирди. Орадан анча вақт ўтди. Бир пайт эшик очилди. Ғўнғир-ғўнғир товуш эшитилди. Нормамат Сулаймонни имлади. Сулаймон қия пардадан хонага разм солди. Қаради-ю даҳшатга тушди. Хонада Сайфуллани, табассум қилиб турган Лобарни кўрди. Сайфулла шошилмасдан эшикни қулфлади.

— Қани чўзинг-чи, шоввоз.—Бу Лобарнинг овози эди.

— Мана бўлдими? — деди Сайфулла пулни столга ташлар экан. Сўнг амирона буюрди: ёт, қанжиқ. Лобар ҳеч нарса бўлмагандек, эринчоқлик билан кийимларини еча бошлади.

Ҳаммаси бирданига юз берди. Айвон эшиги қўққисдан очилди. Хонага ўқдек отилиб кирган Сулаймон қўлига тушган биринчи жисм — стол устидаги дазмолнинг уч қисми билан Сайфулланинг бошига қаттиқ урди... Сўнг бирдан қотиб қолди. Димоғига иссиқ қон ҳиди урилди. Кўз олди тинди. Хонада қандайдир қора шарпалар гир-гир айланарди. Виждоннинг бетига парда тортилганди. Иффат қоронғилик тубига чўкди. Уят жон берди. Нафрат уйғонганди, исёнкор нафрат...

ЕТТИ ҚАВАТ ПАРДА

Мен районлараро тери-таносил касалликлари диспансери бош врачи Ҳ. Ҳамидов билан суҳбатлашдим. «Фоҳишалик жуда тез тарқалмоқда, — дейди суҳбатдошим. — Бунинг оқибатида сўзак, заҳм билан оғриганлар тез-тез учраб турибди. Бу асорат қолдирадиган оғир хасталикдир. Ҳатто баъзи ҳолатларда ўлим билан тугаши ҳам мумкин. Кейинги икки йилда ўттизга яқин киши фоҳишалик оқибатида юқтирган касаллик туфайли даволаниб чиқди.

— Нега шу қалтис йўлни танлашди экан?

— Дарвоқе, фожиа сабаблари ҳақида гапирмоқчи эдим. Биласизми, уларнинг кўпчилиги ишсиз. Бунинг устига моддий етишмовчилик, «видео» деган бало. Ҳаёсиз фильмлар. «Кичкина Вера»га тақлид қилувчилар кўпайди.

С. исмли кўҳликкина аёл касалхонада даволаниб чиқди. Ундан изоҳ талаб қилишганида ҳўнграб йиғлади. «Қаерга иш сўраб борсам, бошдан-оёқ разм солишади. Миййиғида кулиб қўйишади. Ночорлигимдан зорланаман. «Албатта, албатта, дейишади юпатган бўлиб. Аҳволингизни тушуниб турибман. Тирикчилик оғир, жуда оғир. Ҳозир иш топиш осонми? Барини тушунаман. Аммо сиз ҳам мени тушунинг-да». Ҳа, ҳа, уялмай-нетмай шундай дейишади. Кўзимга бақрайиб қарашади. Худди савдолашгандек. Уларнинг таъбири билан айтганда, «Тушунсам» хўп-хўп. Тушунмасам, иш йўқ».

Я. исмли аёлнинг ҳасратидан чанг чиқди. «Тўрт болам бор, — дейди у, — Эрим юз сўм атрофида маош олади. Қурилишда ишлайди. Мен пол ювиб, ой давомида бор-йўғи етмиш сўм маош оламан. Пулга зориқиб юрган кезларим бир эркак катта пул ваъда қилди. «Катта пул» деганим — бор-йўғи ўттиз сўм. Кўндим. Бошқа чорам йўқ эди».

Рўпарамда йигирма тўрт-йигирма беш ёшлардаги Т. исмли йигит. Сўзак билан оғриган. Касалликни хотинига ҳам юқтирган. Икки фарзанди бор.

— РСФСРдаги вилоятлардан бирига икки ой муддатга ишга жўнадик, — деб ҳикоя қилади у. — Вагон-уйда ётиб-турардик. Бир куни Серёжа деган йигит туғилган кунига таклиф қилди. Бордим. Едик, ичдик. Қўшиқ айтдик. У ерда қизлар жуда кўп эди. Кейин... «Видео» кўрдик. Фильмдан сўнг Соня ва Галя деган қизлар мендан кузатиб қўйишни илтимос қилишди. Қоронғи эди. Сўқмоқ ёқалаб кетдик. Ярим йўлда Галя билан хайрлашдик. Унинг уйи яқин атрофда экан. Соня билан ёлғиз қолдим. Ёмон ниятим йўқ эди. У эса... Қоронғиликдан чўчиётганини айтиб пинжимга суқилди...

— Сен қизни зўрладингми?

— Йўқ. Нега энди? Ўзи хоҳлади.

— Қизлар неча ёшларда эди?

— Тахминан ўн тўрт-ўн беш ёшларда. Мактабда ўқишаркан.

— Хўш, кейин-чи?

— Соня ва Галя билан тез-тез учрашиб турдим. Қизларни вино, папирос билан сийладим. Галя дугонасидан қизғанадиган бўлиб қолди. Мендан қаттиқ хафа эканлигини айтди. Кейин Галя билан «бўлдим»... Ана шундан сўнг касалланганимни сездим.

У йиғлайди. Ўзини, гулдек хотинини хор қилганлигини англаб, ўксиб-ўксиб йиғлайди. Вужудини ички бир изтироб ўртаётганлигини сезиш қийин эмас. Шафқатсиз ҳаётнинг ёш йигитга биринчи зарбаси бу. Йўқ, нега энди? Биз ҳамиша ҳаётга «шафқатсиз» деган ёрлиқ ёпиштиришга одатландик. Гўё барчасига ҳаёт айбдордек. Аслида ўзимиз ўзимизга шафқатсизмиз. Биз шу пайтгача мактабда, оилада «нозик сирлар» ҳақида оғиз очмадик. Ёшларнинг қизиқиши эса ортаверди. Биз шу пайтгача болаларга эр-хотин муносабатлари ҳақида, ҳатто одоб чегарасида гапиришни ҳам уят санадик. Аммо ана шу болаларни томдан тараша тушгандек уйлантирдик, турмушга узатдик. Мантиқ қани? Биз сирларимизни етти парда орқасига яширишга уриндик.

Рўпарамдаги йигитнинг боши эгик. Кўзида ёш. Суҳбатлашишга унча ҳуши йўқ. Саволларимга пойма-пой жавоб беради. У шу дамгача бетартиб жинсий ҳаёт кечиришнинг зарари, заҳм касалликлари, ҳатто СПИД тўғрисидаги тасаввурдан йироқ экан. Энг оддий санитария-гигиена қоидаларига риоя қилишни хаёлига ҳам келтирмаган. Айбдор ким? Мактабми, оилами?

Мен бу йигитдан қандай бадиий асарлар мутолаа қилганлигини суриштирдим. Мактаб дарсликларига киритилган бир неча асарнигина санаб берди, холос. Панд-насиҳатлар китоби «Қобуснома»ни варақлаб ҳам кўрмаган. «Кўнгилга маъқул бўлгандан сўнг таъби унга мойил бўлади ва кўнглининг суратини истайди, — дейилади «Қобуснома»да. — Агар сен шаҳватни кўнгилнинг ихтиёрига қўйсанг, кўнгилни шаҳватга тобе қилурсан».

Бу мушоҳадалар — ишқ ҳақида. Аммо фақат ишқ хусусидагина эмас. Кўнгил ҳавасидан устун келмоқ ҳақида. Кўнгил ихтиёрини қўлга олмоқ ҳақида. Сен бунга қодирмисан, ёш дўстим?

... Кейинчалик Сулаймон ва Лобарнинг муносабатларига чуқурроқ разм солмоқчи бўлдим. Лобарнинг манзилгоҳини топдим. У билан суҳбатлашдим. Жуда кўп тафсилотларни ҳикоя қилиб берди. Лобардан исловатхона тўғрисида сўрадим. У менга ялт этиб қаради. Ўнғайсизланди. «Мен бунақа ишларга батамом хотима бердим». «Сен шунақа жойни биласанми?» «Нега керак бу?» «Бир неча дақиқа кириб чиқардик. Фоҳишахона «бека»сига бир неча савол бермоқчи эдим. Ортиқча шов-шув, гап-сўз бўлмайди. Бор гап шу». «Хўп, розиман. О. кўчасидаги 13-уйда. Эртага соат ўн бирда худди шу ерда кўришамиз». «Келишдик».

Эртага айтилган жойга етиб бордим. Соат миллари ўн бирга яқинлаша бошлади...

«БЕКА»НИНГ ҲАЁТ ФАЛСАФАСИ

Бу пайтга келиб, ҳавонинг авзойи ўзгарди. Дим эди. Шамол қўзғалди. Аллақаердан тўп-тўп булутларни етаклаб келди. Зум ўтмасдан шаррос ёмғир қуйди. Тупроқ тўйинди. Дов-дарахт яшнади. Сарғимтир барглардаги ғубор ювилди.

«Кўнгил ғуборини қандай қилиб ювса бўлади?» Лобар чирпиррак бўлиб учаётган япроқларга маъюс термуларкан, шундай деди: «Ҳазон бўляпти-ю ғубордан ҳоли. Мен-чи, мен виждон изтиробларидан, дарду ҳасратларимдан халос бўла олармиканман?» Негадир овози титраб чиқади. Узоқ-узоқларга боқади. Худди чор-атрофда ҳеч зоғ йўқ. Кўз олдида ҳад-ҳудудсиз саҳро. Сароб жимиллайди...

Ёмғир ҳамон тингани йўқ. Кузги томчилар намойишкорона товуш чиқаради: шатир-шутур, шатир-шутур... Лобарнинг кийимлари жиққа ҳўл. У — қора кўйлакда. Наҳотки, мотам либосида? У кимга аза тутаяпти? Озодликдан маҳрум этилган, ёшликнинг энг ширин лаҳзаларини бой берган Сулаймонгами? Балким, исловатхона ҳақидаги нохуш таассуротларни қалбининг туб-тубига дафн этиш учун шундай қилгандир?... Ахир, у ҳаётини барбод этган ана шу аянчли жойга яна рўбарў бўлади-ку.

— Мен Сулаймонни севардим. Ҳа, ҳа, ишонинг, севардим. Бу қабиҳликдан қандай қутилиш йўлини излаётгандим. Сезиб қолмасмикан, деб чўчирдим. Гўё тубсиз қудуққа тушиб кетгандек эдим. Чиқиб олмоқчи бўлдим. Онам оёғимдан тортарди. Бўлмади...

— Ахир, сен йигитни алдадинг-ку. Алдамчилик — сен учун ниқоб эди. Даҳшатли ниқоб.

— Мен Сулаймонга вақт-соати келиб, ҳамма-ҳаммасини айтиб берган бўлардим. У қандай жазони раво кўрса, рози эдим.

— Демак, онанг...

— Афсуски, ҳа... Отам вафот этгач, уйимизга бегона эркаклар келишадиган бўлиб қолди. Мен ҳали ёш эдим. Уйимизда бўлаётган воқеа-ҳодисалар моҳиятини ҳали англаб етмасдим. Кейинчалик бу қалтис ўйинга мени — ўн олти яшар қизни ҳам тортишди.

— Ҳозир-чи.

— Ўша мудҳиш воқеадан сўнг онам билан орани очиқ қилдим. Яқинда уйдан кетаман.

— Қаёққа?

— Бошим оққан томонга...

О. кўчасидаги 13-уй олдида тўхтадик. У қўнғироқ тугмасини босди. Бир оз вақт ўтгач, эшик очилди. «Бека» йигирма беш-ўттиз ёшлар атрофидаги соҳибжамол аёл эди. Эгнида хонатлас кўйлак. Сочлари чиройли турмакланган. Янгигина ўсма тортгани, пардоз-андоз қилгани сезилиб турарди. Хушбўй атир ҳиди атрофга таралди.

У эшикка суянганича Лобарга бошдан-оёқ разм солди. Кулди.

— Ахийри, келаркансан-ку. Айтмовдимми, бир кунмас-бир кун «салом» бераман деб. Хўш, пулинг тугаб қолдими, қизалоқ?

— Янглишдинг. Йўл-йўлакай сени бир кўриб ўтай, дедим. Вассалом, «меҳмон»лар борми?

— Ҳозирча сув қуйгандек жимжит. Хўп, кира қол бўлмаса...

«Бека» аввал менга — нотаниш қўноққа унчалик эътибор бермади. Хонага кираверишда Лобарга кўз қирини ташлаб, мен томон имлади. «Танишим», — деди у пичирлаб. Биз бир неча хонадан ўтиб, кенг, баҳаво меҳмонхонадан қўним топдик. Хоналар дид билан жиҳозланган эди. Чет эл анжомлари ўрни-ўрнида. Меҳмонхона бурчагида жавон — китоблар (диққатимни жалб қилган биринчи буюм). Деворда осиғлиқ суратда — бетакрор тоғ манзараси акс этган (энг аввал яланғоч аёл тасвирига кўзим тушади деб ўйлаган эдим). Юмшоқ ўтирғичга чўкдим. Журналлар қўйилган митти столдаги тувакда — бир даста гул (фоҳишалик ва гул. Пулга сотилган «ишқ» ва китоблар. Тун қаъридаги шармандалик ва юксак санъат асари. Нақадар тубанлик. Бир-бирига зид тушунчалар).

— Сизга савол берсам майлими?

Хуллас, «ҳужум»га ўтдим. «Рақибим» мен томонга қизиқсиниб қаради. Илтифот кўрсатиб деди:

— Марҳамат.

— СПИДдан қўрқмайсизми?

Қўққис савол «бека»га ток ургандек таъсир этади, деб ўйламаган эдим. Виждон қийноғи, номус, ҳаё, иффат тўғрисидаги мавҳум тушунчаларни ҳазм қилолмасди «бека». Юқоридаги савол ҳар ҳолда аниқроқ эди.

Мен ўйлаганчалик бўлмади. «Бека»нинг кўзларида ҳайрат учқунлари чақнади. У шу қадар қаттиқ кулдики, кўзларидан ёш чиқиб кетди. Худди такрорлаш дарсини ўтаётгандек, дона-дона қилиб тушунтирди.

— Ҳаммамиз бир кунмас-бир кун ўламиз. Яхшироқ яшаб ўлиш керак.

Мен жим қолдим. Бошқа саволга ҳожат йўқ эди. Тезда у ерни тарк этдим. Исловатхонадаги митти мусоҳабани эса анча вақтгача унутолмадим. У оғир таассурот қолдирадиган суҳбат эди.

«Яхшироқ яшаш»ни ким қандай тушунади? Наҳотки бўлакча тушунадиганлар учун бу маънавий таназзул йўли бўлса? Яхшироқ яшаш учун яхшироқ ишлаш керак, дейишарди-ку. Агар шундай бўлса, аёл меҳнатини қадрлай олаяпмизми? Аёл ҳуқуқини эркак билан тенг қилдик. У — аёл, у — тракторчи, у — космонавт. Эрни эр қиладиган, оилани гуллатадиган, болаларни суюб ардоқлайдиган аёл қаерда қолди? Ҳозир тунги сменаларда аксарият ҳолларда ёш қизлар меҳнат қилишади. Ночорлик аломати эмасми бу? Афсуски, бу ночорлик гулдек қизларни нене йўлларга бошламайди. Баъзан эса инсоний қадриятлардан, оила бахтидан маҳрум бўлиб қолишади. Бу қалтис йўлдан чиқиш учун сабр-бардош етмайди. Очлик — сабрни кемиради. Хуллас, яхшироқ ишлаганга яхшироқ ҳақ тўлаш керак, деган оддий ҳақиқатни рўёбга чиқарадиган пайт келмадимикан?

«Қалтис тўда» иштирокчиларининг исмларини ўзгартириб беришга қарор қилдим. Зеро, биз нуқул фош этишдангина манфаатдор эмасмиз. Ҳамма гап инсоннинг ўзини ўзи англаб етишида. Ҳамма гап тирикликнинг буюк неъмати — покиза ишқ эканлигини дил-дилдан ҳис этишда. Ҳамма гап адашганларнинг катта ҳаёт йўлига чиқиб олишида.

Лобар мен билан хайрлашаётиб деди:

— Мен уни кутаман. Умрбод кутаман. Ишонасизми?

Мен индамадим, ишонолмасдим. Нега? Кейин... хато қилганлигимни тушундим. Ахир, у ҳам инсон-ку. Бунинг устига ҳаёти заҳар-заққумларга тўлиб кетган инсон-ку. Ўксик кўнглининг аллақаерида ўлиб битган ишқ қайта куртак ёзаётган экан, нега ишонмай? Ана шулар ҳақида ўйлаб қизга тасалли бермоқчи бўлдим. Аммо кечиккан эдим.

У ўксиб-ўксиб йиғлаётган эди...

С. МУХТОРОВ.

Қашқадарё вилоятининг маркази Қарши шаҳрида бир йўла учта хонаки боғча очилди. Собиқ уй бекалари О. Ҳамидова, М. Холиқова ҳамда Г. Қудратова шаҳар ижроия комитети ва халқ таълими бўлимининг ходимлари ёрдамида болалар учун ўз уйларида барча шароитларни яратишди. Бу мактабгача тарбия муассасаларига «Камалак» ва «Топишмоқ» боғчалари оталиқ қилишни ўз зиммасига олди.

СУРАТДА: 8 болани уйида тарбиялаётган Ойсара Ҳамидова.

Ш. ШАРОПОВ олган сурат. (ЎзТАГ).

Обуна қандай бораяпти?

«САОДАТ» ОЙНАСИ

Аёлнинг ташвиши кўп. Ҳар хил юмушларни саранжом-саришта қилмоғи учун унга бир кунда йигирма тўрт соат ҳам кам. Яхшиямки, жони қирқта. Бўлмаса... Ой янглиғ юксак, илоҳий ва мастура аёлларни жамиятимиз тенг ҳуқуқли меҳнат кишисига айлантирди. У ҳам «ишламаса тишламайдиган» бўлди. Бу эътиқод минг йилларга илдиз отган ва шаклланган ҳаёт маромини бир инқилоб билан издан чиқарди. Аёлнинг ҳуқуқлари кўпроқ эди, лекин «тенг ҳуқуқли» қилиб қўйилди. Унинг ҳуснига ҳусн қўшадиган либослари, сарвдек қомати ҳам енг шимариб ишлашда қулай бўлишига мослашди. Эҳтимол, янги жамият оёққа туриб олиши учун шунга муҳтож эди. Аммо кейинчалик — шахсга сиғиниш даврида, турғунлик йилларида ҳам бу сиёсат изчиллик билан амалга оширилаверди. Қийшиқ ўсаётган дарахт сингари ривожланаётган жамият табиат қонунияти бўлмиш мезонни бузди. Алал-оқибат, бугун ҳаммамиз шоҳиди бўлиб турганимиздек, жумҳуриятимизда Аёл экологияси муаммоси етилди. Ота-боболаримиз, яқин ўтмишдаги аждодларимиз йўл қўйган хатолар мажмуаси бўлмиш бу кескин масалани ҳал этиш ҳозирги кунда меҳнат қилаётган ва меҳнат қилмаётган оналаримиз, опа-сингилларимизга жони ачийдиган ҳар бир виждонли мўминнинг зиммасида. Эҳтимол, аёлга илгариги ҳуқуқларини қайтариш учун яна бир инқилоб лозимдир. Унинг бахтиёр бўлиши учун бутун мамлакат масъул.

Жумҳуриятимиз хотин-қизларининг ягона нашри — «Саодат» ойномаси аёлга дахлдор шу каби муаммолар ечимига 1991 йилда ҳам дадиллик билан қўл уради. Жумҳурият хотин-қизларининг ҳуқуқларини, манфаатларини ҳимоя қилишдан толмайди. Кўнгли ҳаяжонга тўлган қизларга сирдош, ёш оналарга маслаҳатгўй бўлади. Келинчакларга оқиллик, сабр-бардош, қайноналарга бағри кенглик, донолик тилайди.

Ойномамизга вилоятларда ҳамда жумҳуриятимиздан ташқарида истиқомат қилаётган аёллардан юзлаб, минглаб мактублар келади. Уларнинг аксарияти ҳасратга, арз-додга тўла. Иш тополмай, овораи сарсон бўлиб қашшоқлик даражасига тушган, янги оила қуриб, уй-жой йўқлигидан бир нечта бола билан кўча-кўйда саргардон бўлаётган, ногиронлик, қариялик нафақаларини ололмай, у эшикдан бу эшикка бош эгиб бораётган, жойлардаги тўралардан «Бор, кимга борсанг бор, қўлингдан келганини қил» қабилида дашном эшитаётган ҳамда бошқа турли хил қийинчиликлар, ноҳақликларга дуч келаётган оналар армонининг чеки борми? «Саодат» ана шундай хатларнинг бирортасини ҳам эътиборсиз қолдираётгани йўқ. Ойномамиз аралашуви билан мушкули осон бўлган аёлларнинг миннатдорлиги биз учун энг олий мукофот.

Ўғлони ҳарбийда хизмат қилаётган волиданинг таҳликаю интизорликлари «Саодат» саҳифаларида мунтазам ёритиб борилади. Тарихий мерос, миллий урф-одатлар ва қадриятларнинг тикланишига доир мақолалар сизни мозийга, момолар юртига саёҳатга етаклайди. Чет элларда яшаётган ўзбек аёлларининг ҳаёти билан танишасиз, уларнинг номаларини ўқийсиз. Дини иймон хусусида, шарқона турмуш маданияти ва шарқ аёлининг маънавияти мавзуларида беғоят қимматли сабоқлар оласиз, кўнглингиз ёруғ, нигоҳингиз тиниқ тортади. Ҳаётга меҳрингиз, эртанги кунга умидингиз ортади. Олимлар, ғаройиб табиатли кишилар, экстрасенсларнинг ажиб мусоҳабаларидан баҳраманд бўласиз. Ишдан чарчаб қайтгач, «Саодат»ни варақлар экансиз, дилбар шеърлару ажиб ҳикоялар руҳингизни кўтаради. Қишлоқ аёлининг турмушини яхшилаш борасидаги мақолалар сизни мутаассир қилади.

Азиз муштарийлар! Ойномамизга обуна давом этаяпти. Унга ўз вақтида ёзилсангиз, «Саодат» хонадонингизга йил давомида «ўз оёғи» билан кириб бораверади. Эзгу ният, ёруғ чеҳра билан қувонч улашаверади.

С. АШУР,
«Саодат» ойномаси совет қурилиши бўлими мудири.

Муҳаррир ўринбосари
Н. ЁҚУБОВ.

Ойнаи жаҳонда

5 ОКТЯБРЬ, ЖУМА

● ЎзТВ I

11.25 Кўрсатувлар тартиби.
11.30 «Замондошим, сенга айтаман». Ҳужжатли фильм.
12.30 Такрорий фильмлар экрани. «Ҳар кимнинг ихтиёри ўзида». Бадиий фильм.

* * *

18.00 Кўрсатувлар тартиби.
18.05 Янгиликлар
18.10 «Ўрмон эртаклари». Мультфильм.
18.25 Болалар учун концерт.
18.55 «Фанга бағишланган умр». Ўзбекистон Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Т. А. Азларов. В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат дорилфунунининг 70 йиллиги олдидан.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Тавфиқ ал-Ҳаким. «Изҳор». Теленовелла.
20.30 «Ахборот».
20.50 Алишер Навоий таваллудининг 550 йиллиги олдидан. «Навоийхонлик».
21.30 Москва. «Время».
22.00 «Ҳормang, пахтакорлар!». Бадиий-мусиқий кўрсатув.
23.00 «Хўроз». Бадиий фильм («Туркманфильм»).
00.15 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 Кўрсатувлар тартиби.
19.05 «Шаҳримизнинг бир куни» (рус тилида).
20.00 «Пульс» (рус тилида).
20.10 «Шаҳримизнинг бир куни» кўрсатувининг давоми.

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время».
22.00 «Бех аз санноъи олам деҳқон аст». Пахтакорлар учун кўрсатув.
22.50 «Сайри Бадахшон». А. Рудаки номидаги Хоруғ мусиқий комедия театри.

● МТ I

7.00 «120 минут».
9.05 «Сичқончанинг қўшиғи». Мультфильм.
9.15 «Саёҳатчилар клуби».
10.15 «Эфирда мусиқа». 1 ва 2-қисмлар.
12.15 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
13.00 «Время».

* * *

16.15 Болалар учун фильм. «Хазиналар ороли». 3-серия.
17.20 «Кўршапалаклар ҳақида қўшиқ». Мультфильм.
17.30 «50х50». «...16 ёшгача ва ундан катталар» кўрсатувига мусиқий илова.
19.00 «Время».
19.30 Тараққиёт. Ахборот. Реклама.
20.00 К. Яблоньский чалади (фортепьяно, Польша телевидениеси).
20.25 «Сеҳрли қўнғироқчалар». Мультфильм.
20.40 «Овозимизни бутун дунё эшитади». Телевизион ҳужжатли фильм (Киев).
21.30 «Время».
22.00 Коллаж.
22.05 Ички ишлар вазирлиги маълумотларига кўра.
22.20 «Бу бўлган.... бўлганди...».
22.50 «Кўриниш» программаси.
01.50 «ТСН».

● МТ II

9.00 Эрталабки бадан тарбия машқлари.

Ўқув программаси

9.15 «Ҳармсиз қўмсаб». Илмий-оммабоп фильм.
9.35, 10.35 Табиатшунослик. 3-синф. Барглар тўкилганда.
10.05 Инглиз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
11.05 Инглиз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.
11.35, 12.35 Адабиёт. 6-синф. А. С. Пушкин. «Дубровский».
12.05 «Буюк Британия бугунги кунда». Инглиз тилини ўрганувчилар учун кўрсатув.

*

13.05 «Ака-ука Риколар». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
14.10 «Георг Отс — мусиқа рицари». Телевизион ҳужжатли фильм.
15.10 «То бирон ҳодиса юз бермагунча». Ҳужжатли фильм премьераси.
15.30 Такрорий телефильмлар сеанси. «Шахсий бахт», 5-серия.

* * *

17.30 РСФСР шаҳарлари телестудиялари. «Умр бўйи омадим келаяпти...», 3-кўрсатув
17.55 Халқ оҳанглари.
18.05 «Тақиқланган шаҳар». Кўп серияли илмий-оммабоп фильм. «Хитой маданияти» туркумидан. 9-серия — «Турли даврлар дурдоналари». 10-серия — «Хазиналар саройи».
19.00 «Время» (сурдо таржимаси билан).
19.30 «Ноғай жилолари». Грозний шаҳридан кўрсатилади.
20.00 «Фемида тарозиси». Ҳужжатли фильм.
20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!
20.45 «Ким охири?.. Ёки истеъмолчи очиқдан-очиқ қарши чиқди». Телевизион очерк.
21.15 Коллаж.
21.20 Теннис. Халқаро турнир. «Крафт женерал фудс». Хотин-қизлар.
22.00 Спорт ҳамма учун.
22.15 СССР Олий Совети сессиясида.
22.45 РСФСР Олий Совети сессиясининг кундалиги.
23.45 «Ягона эркак». Телевизион бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар («Беларусьфильм»).

«ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ»—
«СЕЛЬСКАЯ ПРАВДА»
Газета Центрального Комитета Компартии Узбекистана
Выходит на узбекском и русском языках.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700083, ТОШКЕНТ, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

ТЕЛЕФОНЛАР: Муҳаррир ўринбосарлари — 33-44-43, 32-56-21, 33-16-27-, 32-54-41, Масъул котиб — 33-09-93, 32-56-26. Масъул котиб ўринбосарлари — 32-56-25, 32-54-48, 32-54-47. Партия турмуши бўлими — 33-54-33, 32-56-22. Совет қурилиши бўлими — 32-56-34. Деҳқончилик бўлими — 33-54-33, 32-56-35, 32-54-51. Чорвачилик бўлими — 32-56-33. Қишлоқ қурилиши бўлими — 32-54-44. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 32-56-36, 32-56-39. Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-46, 32-56-37. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 32-54-52. Таржима бўлимлари — 32-56-31, 32-54-54, 32-54-55, 32-56-28. Иллюстрация бўлими — 32-58-79. Эълонлар бўлими — 33-81-42.

Д. 1270. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12